

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI
KRAJOWEJ SPÓŁDZIELCZEJ KASY OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWEJ
ZA ROK 2017

SKOK

SPIS TREŚCI

Dział I. Informacje ogólne.	3
Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2017.	3
Dział III. Działalność Kasy Krajowej.	5
Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.	5
Rozdział 2. Kontrola i lustracja.	6
Rozdział 3. Prace legislacyjne.	7
Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.	11
Rozdział 5. Standardy świadczenia usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.	12
Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa.	13
Dział IV. Zasady ładu Korporacyjnego.	15
Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.	17
Rozdział 1. Instytucje krajowe.	17
Rozdział 2. Instytucje zagraniczne	18
Dział VI. Kadry.	19
Dział VII. System kontroli wewnętrznej.	20
Dział VIII. System SKOK.	21
Dział IX. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2017.	22
Dział X. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2018.	23
Dział XI. Ocena realizacji <i>Kierunków działalności i zasad rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2015-2017.</i>	23
Dział XII. Raport dotyczący ryzyka.	24
Dział XIII. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące.	25
Dział XIV. Ciała statutowe Kasy Krajowej.	27
Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.	27
Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.	27
Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.	28
Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej, Sąd Koleżeński.	28
Dział XV. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.	28
Dział XVI. Podsumowanie.	29

Dział I. Informacje ogólne.

Sprawozdanie Zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z działalności Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej zostało sporządzone na podstawie art. 49 ust. 1-2, 3-3a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 395, z późn. zm.) oraz § 38 ust. 2 Statutu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (dalej jako: Statut).

W 2017 roku Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (Kasa Krajowa) skupiała swoją działalność na realizacji zadań ustawowych i statutowych oraz wykonywała liczne obowiązki informacyjno-sprawozdawcze, w szczególności wobec: SKOK, Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej jako: BFG) i Narodowego Banku Polskiego (dalej jako: NBP).

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (t.j. Dz. U. z 2017, poz. 2065, z późn. zm., dalej jako: ustawa o skok) oraz § 3 ust. 1-3 Statutu, głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej zrzeszonym w niej SKOK oraz sprawowanie nad nimi kontroli dla zapewnienia bezpieczeństwa oszczędnościom zgromadzonym w kasach. Kasa Krajowa zobowiązana jest również do podejmowania działań na rzecz zapewnienia zgodności działalności kas z przepisami prawa.

W wykonywaniu powyższych zadań, Kasa Krajowa udziela SKOK pomocy stabilizacyjnej, prowadzi czynności kontrolne w SKOK oraz współtworzy z Fundacją Edukacji Spółdzielczej Centrum Compliance SKOK, którego zadaniem jest wsparcie kas w prowadzeniu działalności zgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi. Prowadzenie tych działań wspierają czynności w zakresie analitycznej kontroli „zza biurka”, które umożliwiają bieżącą analizę sytuacji finansowej w SKOK, a przeprowadzane są na podstawie danych finansowych przekazywanych przez SKOK do Kasy Krajowej.

Kasa Krajowa realizuje na rzecz SKOK także pozostałe działania wskazane w art. 44 ustawy o skok, w szczególności w zakresie: reprezentacji interesów kas przed organami administracji państwowej, a także w organizacjach międzynarodowych, opiniowania aktów prawnych, zapewnienia doradztwa prawnego, organizacyjnego i finansowego, prowadzenia szkoleń i działalności wydawniczej, opracowywania standardów świadczenia usług, prowadzenia dokumentacji oraz systemów informatycznych, udzielania SKOK pożyczek i kredytów, przyjmowania lokat, wypełniania za SKOK obowiązków informacyjnych wobec NBP. Kasa Krajowa pośredniczy również w przeprowadzaniu rozliczeń członków SKOK oraz jest wydawcą kart płatniczych dla członków SKOK.

Kasa Krajowa, w wykonaniu swoich ustawowych i statutowych zobowiązań, opracowuje wzorce umowne, dotyczące świadczenia usług na rzecz SKOK. Decyzją z dnia 20 lutego 2018 r. (DBS-W5.7610.1.2018.AU) KNF zaakceptowała zmieniony wzorzec umowy kredytu z Funduszu Stabilizacyjnego, opracowany przez Kasę Krajową. Nadal konsultowany jest z KNF wzorzec standardów świadczenia usług i prowadzenia dokumentacji przez kasy oraz systemów informatycznych dla kas.

Pismem KNF z dnia 4 marca 2014 r. (DBS/DBS_W6/713/27/1/2014), Kasa Krajowa została zobowiązana, na podstawie art. 72b ust. 2 i 3 ustawy o skok, do opracowania programu postępowania naprawczego. Program Postępowania Naprawczego Kasy Krajowej, przyjęty uchwałą Rady Nadzorczej nr 9 z dnia 22 maja 2015 r., stanowi czwartą wersję przedstawionego KNF programu. Pomimo, iż do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, Program nie uzyskał akceptacji KNF, Kasa Krajowa, przez okres sprawozdawczy, konsekwentnie go realizowała, a ponieważ rok 2017 był ostatnim rokiem owej realizacji, Kasa Krajowa, po dokonaniu dogłębnej analizy Programu, z końcem roku 2017, uznała go za wykonany.

Dział II. Sytuacja SKOK w roku 2017.

Na koniec okresu sprawozdawczego liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną wynosiła 34 kasy. Liczba kas, w stosunku do roku 2016, zmniejszyła się o 6. W roku 2017, aktywa w SKOK prowadzących działalność operacyjną – w stosunku do roku 2016 – obniżyły się o 3,9%, wartość depozytów członkowskich obniżyła się o 3,3%, natomiast o 1,6% spadła wartość udzielonych pożyczek i kredytów.

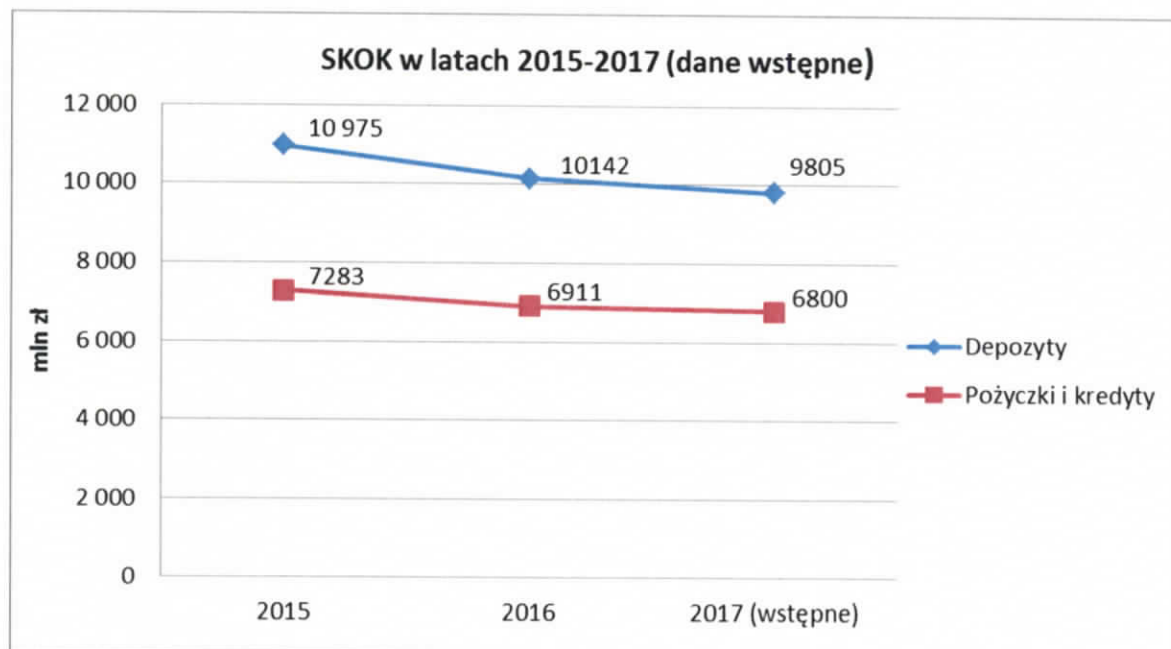
Liczba SKOK prowadzących działalność operacyjną w latach 2014 – 2017

2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
50	48 ¹	40 ²	34 ³

¹ jedna SKOK połączyła się z inną SKOK oraz jedna została przejęta przez bank,

² działalność 5 Kas została zawieszona, a następnie ogłoszono ich upadłość; 3 SKOK zostały przejęte przez bank,

³ działalność 4 Kas została zawieszona, a następnie ogłoszono ich upadłość; 2 SKOK zostały przejęte przez bank.

Oprócz usług depozytowych i pożyczkowo-kredytowych, SKOK prowadzą także dla swoich członków rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe. Rachunki oferowane są zarówno osobom fizycznym, nieprowadzącym działalności gospodarczej, jak i prowadzącym działalność gospodarczą oraz podmiotom, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o skok. W SKOK rozwijane są również usługi powiązane z rachunkami, takie jak karty Visa, których w roku 2017 wydano ponad 209 tys. SKOK nadal świadczą usługę bankowości elektronicznej e-SKOK. Łączna liczba bankomatów własnych SKOK24 oraz bankomatów Global Cash w 2017 r. wynosiła 761 sztuk.

W roku 2017 kasy, w których 31 grudnia 2017 r. działały organy statutowe, wypracowały 69,616 mln zł nadwyżki bilansowej, podczas, gdy kasy objęte zarządzeniem komisarycznym, według stanu na 31 grudnia 2017 r., wygenerowały stratę na poziomie 27,333 mln zł.

Dokonując porównania z poprzednim okresem sprawozdawczym, w roku 2016 kasy, w których 31 grudnia 2017 r. działały organy statutowe, przyniosły 44,947 mln zł zysku, a kasy pozostające pod zarządzeniem komisarycznym, według stanu na dzień w dniu 31 grudnia 2017 r., przyniosły w 2016 r. 42,116 mln zł straty.

Współczynnik wypłacalności kas, w których 31 grudnia 2017 r. działały organy statutowe, wyniósł 3,31%, przy wymogu określonym na poziomie 5%, a wskaźnik określony w art. 74c ust. 1 ustawy o skok wyniósł dla tych kas 2,80%, przy wymogu określonym na poziomie 1%.

Zaistniałe w okresie sprawozdawczym zdarzenia, mające istotny wpływ na kształtowanie się sytuacji w całym sektorze SKOK, w ujęciu chronologicznym przedstawiały się następująco:

1. 28 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu w sprawie o sygnaturze akt XI GU 88/17 ogłosił upadłość Wielkopolskiej SKOK (obecna sygn. akt XI GUp 54/17),
2. 14 czerwca 2017 r. KNF podjął decyzję o ustanowieniu Zarządcy Komisarycznego w SKOK „Rafineria”,
3. 19 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Opolu w sprawie o sygnaturze akt V GU 75/17 ogłosił upadłość Twojej SKOK (obecna sygn. akt V GUp 69/17),
4. 28 czerwca 2017 r. KNF podjął decyzję o ustanowieniu Zarządcy Komisarycznego w SKOK Piast,
5. 3 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt X GU 1010/17 ogłosił upadłość SKOK „Nike” (obecna sygn. akt X GUp 513/17),

6. 10 sierpnia 2017 r. KNF podjęła decyzję o przejęciu Bieszczadzkiej SKOK przez ING Bank Śląski, w związku z czym SKOK ta została przejęta z dniem 1 września 2017 r.,
7. 2 października 2017 r. KNF podjęła decyzję o przejęciu Lubuskiej SKOK przez Bank Spółdzielczy we Wschowie, w związku z czym SKOK ta została przejęta z dniem 31 października 2017 r.,
8. 21 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie o sygnaturze akt VI GU 596/17 ogłosił upadłość SKOK „Wybrzeże” (obecna sygn. akt VI GUp 213/17).

Dział III. Działalność Kasy Krajowej.

Głównym celem działalności Kasy Krajowej jest zapewnienie stabilności finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, a w szczególności udzielanie SKOK wsparcia finansowego ze środków funduszu stabilizacyjnego oraz sprawowanie kontroli nad kasami dla zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w nich oszczędności oraz zgodności działalności kas z przepisami prawa.

Rozdział 1. Działania stabilizacyjne.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie udzielania spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym pomocy ze środków funduszu stabilizacyjnego, regulowana jest przepisami ustawy o skok, które jednoznacznie wskazują na wyłącznie dwa źródła zasilania funduszu stabilizacyjnego – podstawowe, którym są wkłady SKOK oraz uzupełniające - przynajmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej. Środki finansowe pochodzące z innych źródeł niż wyżej przywołane, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, zgodnie ze stanowiskiem KNF, mogą być wykorzystane na działalność stabilizacyjną w rozumieniu art. 42 ustawy o skok, przy czym nie mogą one służyć bezpośredniemu zasileniu funduszu stabilizacyjnego Kasy Krajowej. W 2017 roku nie pozyskano żadnych dodatkowych środków, poza pochodzącymi z funduszu stabilizacyjnego, które mogłyby zostać przeznaczone na pomoc kasom, niemniej jednak pomoc nadal udzielano ze środków pozyskanych w latach wcześniejszych z pożyczki z Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych SKOK (obecnie: Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych; dalej jako: TUW SKOK) oraz emisji obligacji przez Kasę Krajową.

Wszelka pomoc stabilizacyjna dla SKOK udzielana jest po uzyskaniu opinii Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, będącej ciałem opiniodawczym Zarządu Kasy Krajowej. Mimo, że ustawa o skok wymaga takiej opinii wyłącznie w przypadku pomocy z funduszu stabilizacyjnego, Zarząd Kasy Krajowej uznał za zasadne jej uzyskiwanie także w przypadku pomocy stabilizacyjnej finansowanej z pozostałych źródeł. Zarząd stoi na stanowisku, iż działanie to jest pożądane, celem wypracowania najbardziej idącego obiektywizmu w zakresie wysokości i formy pomocy udzielanej poszczególnym kasom.

Działania Kasy Krajowej w obszarze udzielania kasom pomocy stabilizacyjnej, dążyły przede wszystkim do zapewnienia i utrzymywania przez SKOK-i wskaźnika, o którym mowa w art. 74c ust.1 ustawy o SKOK, tj. wyrażonego procentowo stosunku funduszy własnych do wartości aktywów na poziomie co najmniej 1% oraz utrzymania nadwyżki aktywów SKOK nad zobowiązaniami, by nie doszło do sytuacji określonej w art. 74k ustawy o SKOK, a także wspierały SKOK w prowadzeniu działań naprawczych opisanych w realizowanych przez SKOK-i programach postępowania naprawczego, mających na celu poprawę rentowności działalności SKOK i efektywniejsze pokrycie straty z lat ubiegłych.

W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa podjęła decyzje o przyznaniu pomocy stabilizacyjnej na rzecz kas, w następujących formach i wysokości:

1. kredyt stabilizacyjny w kwocie 5 mln zł, który został w całości wypłacony, a następnie częściowo zamieniony na objęcie przez Kasę Krajową udziałów w Kasie do kwoty 3 mln zł,
2. objęcie w SKOK udziałów nadobowiązkowych w kwocie 107,4 mln zł, z tego do końca 2017 roku wypłacono 93,9 mln zł,
3. wypłata pomocy w łącznej kwocie 22,8 mln zł na pokrycie straty jednej z kas z tytułu dodatkowej odpowiedzialności Kasy Krajowej, jako członka SKOK - pomoc ta uległa umorzeniu.

W 2017 r. sukcesywnie realizowane były zamiany formy pomocy stabilizacyjnej z kredytów stabilizacyjnych na objęcie przez Kasę Krajową udziałów nadobowiązkowych w kasach. Kwota objętych udziałów, w wyniku przedmiotowej zamiany pomocy, wyniosła w 2017 roku 12,4 mln zł.

Łączna wielkość pomocy stabilizacyjnej wypłaconej SKOK i aktywnej do 31 grudnia 2017 roku, ze wszystkich źródeł finansowania, bez uwzględnienia darowizn i umorzeń, wyniosła 471,7 mln zł, bez odpisów aktualizujących. Pomoc niewypłacona, ze względu na niespełnienie przez SKOK przesłanek

koniecznych do zrealizowania wypłaty, wyniosła na koniec okresu sprawozdawczego 13,5 mln zł. Pomoc przyznana ze środków funduszu stabilizacyjnego, do dnia 31 grudnia 2017 roku, wyniosła 381,9 mln zł, w tym wypłacona wyniosła 368,4 mln zł, bez uwzględnienia umorzeń. Pozostała część pomocy zostanie wypłacona niezwłocznie po spełnieniu przez wnioskodawców przedstawionych przez Kasę Krajową przesłanek.

Pomoc przyznana i wypłacona ze środków pomocniczych, uzyskanych z pożyczki TUV SKOK oraz z emisji obligacji Kasy Krajowej, wyniosła do dnia 31 grudnia 2017 r., 103,2 mln zł.

Ponadto, zgodnie z postanowieniami sądów powszechnych, w 2017 r. zostały uznane za skuteczne oświadczenia Kasy Krajowej o potrąceniu kwot kredytów z lokatami zdeponowanymi przez SKOK w Kasie Krajowej łącznie co do kwoty 46 mln zł.

Należy wskazać, iż w 2017 roku dokonano przebiegowania udziałów nadobowiązkowych, objętych przez Kasę Krajową w SKOK, w ciężar funduszu stabilizacyjnego, na łączną kwotę 19 mln zł.

Na podstawie porozumienia o współpracy, w związku z przejęciem jednej ze SKOK przez bank, nastąpiło wykorzystanie środków pochodzących z kredytu udzielonego na warunkach zobowiązania podporządkowanego, wypłaconych na podstawie umowy kredytu w całości, tj. w kwocie 325 tys. zł, na pokrycie straty bilansowej tej kasy.

W 2017 roku nie udzielono pomocy stabilizacyjnej w formie darowizny.

Rozdział 2. Kontrola i lustracja.

Działalność Kasy Krajowej w zakresie czynności kontrolnych i lustracyjnych w SKOK, realizowana jest zasobami Działu Lustracji i Kontroli oraz Działu Monitoringu. Kasa Krajowa, od dnia wejścia w życie ustawy o skok, dokonuje rewizji działalności kas, zarówno w formie kontroli i lustracji na miejscu, jak i w ramach tak zwanej analitycznej kontroli „zza biurka”.

Analityczna kontrola „zza biurka” SKOK, realizowana przez pracowników Działu Monitoringu, odbywała się na podstawie dokumentów i informacji, przekazywanych przez SKOK-i w trybie art. 62h w zw. z art. 62f ustawy o skok, na podstawie Statutu Kasy Krajowej oraz uchwały nr 19 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Kasy Krajowej z dnia 19 grudnia 2014 r. w okresie sprawozdawczym. Bieżąca analiza sytuacji finansowej SKOK, prowadzona jest poprzez kontrolę obszarów dotyczących między innymi: ryzyka funduszy własnych i wypłacalności SKOK, ryzyka płynności, jakości aktywów oraz efektywności i rentowności, w ramach analizy miesięcznej, kwartalnej, czy analizy realizacji programu postępowania naprawczego przez SKOK. W oparciu o dostarczane, w wykonaniu uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Kasy Krajowej z dnia 19 grudnia 2014 r., dokumenty informacyjno-finansowe, badaniu przez Kasę Krajową podlega między innymi osiąganie przez SKOK odpowiednich wskaźników oraz działania zmierzające do odbudowy funduszy własnych. Przedmiotowa uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia została zmieniona uchwałą nr 12 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Kasy Krajowej z dnia 27 czerwca 2017 r. Przedmiotowe zmiany, mając na uwadze treść uchwały zmieniającej oraz § 17 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdań spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej, mają zastosowanie do danych sprawozdawczych od stycznia 2018 r.

W zakresie czynności kontrolnych i lustracyjnych, prowadzonych na podstawie art. 63, art. 44 ust. 7 ustawy o skok oraz art. 21 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1049, z późn. zm.), są one wykonywane przez stosowne zespoły, złożone z pracowników Działu Lustracji i Kontroli.

Podstawowa działalność kontrolna wykonywana jest w oparciu o przepisy ustawy o skok oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowego trybu wykonywania czynności kontrolnych Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 952). Na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, Kasa Krajowa przeprowadza również kontrolę w zakresie wykonywania przez SKOK przepisów przedmiotowej ustawy.

Czynności kontrolne lub lustracyjne, podejmowane w miejscu prowadzenia działalności SKOK, umożliwiają weryfikację całości lub wybranych elementów w działalności kas, między innymi prezentowanych przez SKOK wyników finansowych, w tym związanych z realizacją przez kasy programów postępowania naprawczego, a także badanie przestrzegania przez SKOK przepisów prawa oraz wewnętrznych regulacji. Badaniu podlega także realizacja wcześniejszych zaleceń pokontrolnych i wniosków polustracyjnych.

W wykonaniu powyższego, w roku sprawozdawczym, Kasa Krajowa przeprowadziła w SKOK 31 czynności kontrolnych lub lustracyjnych:

1. 9 kontroli dotyczących przestrzegania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy,
2. 12 kontroli planowanych,
3. 1 kontrolę doraźną,
4. 9 lustracji.

Rozdział 3. Prace legislacyjne.

W ramach realizacji ustawowego zadania Kasy Krajowej określonego w art. 44 ust. 2 pkt 2 ustawy o skok, jakim jest wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych dotyczących kas, w roku 2017 Kasa Krajowa prowadziła stały, bieżący monitoring prac legislacyjnych, prowadzonych zarówno na etapie rządowym, jak i na etapie parlamentarnym. Celem monitoringu było zidentyfikowanie, z możliwie jak największym wyprzedzeniem, projektów regulacji prawnych, które będą miały wpływ na działalność spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz Kasy Krajowej, jak również uwzględnienie przyszłych zmian legislacyjnych w planach działalności Kasy Krajowej. Projekty aktów prawnych dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych były poddawane konsultacjom w ramach sektora.

Kasa Krajowa w roku 2017 aktywnie uczestniczyła w pracach legislacyjnych dotyczących projektów aktów prawnych odnoszących się do działalności kas i Kasy Krajowej poprzez:

1. przedstawianie opinii i uwag oraz formułowanie propozycji rozwiązań prawnych dotyczących spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Kasy Krajowej;
2. analizę i opiniowanie projektów dyrektyw i rozporządzeń unijnych oraz projektów stanowisk Rządu RP do tych dokumentów;
3. udział w konferencjach uzgodnieniowych, organizowanych na etapie legislacyjnych prac rządowych;
4. udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz komisji senackich;
5. uczestnictwo w pracach Rady Rozwoju Rynku Finansowego, będącej organem opiniodawczym i doradczym Ministra Finansów w sprawach rynku finansowego;
6. udział w pracach Zespołu ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech), powstałego z inicjatywy Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Rozwoju, którego celem jest identyfikacja barier natury prawnej, regulacyjnej i nadzorczej dla rozwoju innowacji finansowych (FinTech) w Polsce oraz przygotowywanie propozycji rozwiązań, które mogłyby wyeliminować lub ograniczyć zidentyfikowane bariery.

Kasa Krajowa kontynuowała monitoring postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, które dotyczy wniosku Grupy Posłów o zbadanie zgodności przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (K49/16); w 2017 r. termin rozprawy nie został wyznaczony.

Wskazując na ważniejsze akty prawne będące przedmiotem prac legislacyjnych w roku 2017, należy przywołać:

I. Ustawy:

1. ***Ustawa z dnia 26 stycznia 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 245).***

Podstawowym celem ustawy była realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 lipca 2015 r. (sygn. akt K 41/12), stwierdzającego, że art. 60 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych w zakresie, w jakim nie ogranicza środków nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego nad działalnością małych kas, jest niezgodny z Konstytucją. Ustawa wprowadziła definicję legalną „małej kasy” - jest to kasa, której suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego nie przekraczała 20 mln zł, a średnioroczna liczba członków w ostatnim roku obrotowym nie przekraczała 10 tys. osób. Ustawa zrównała na poziomie ustawowym maksymalną wysokość składki banków i kas na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego, jak również umożliwiła składanie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Program „500+”) i jego wypłatę drogą elektroniczną również za pomocą systemu teleinformatycznego spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowych świadczącej usługi drogą elektroniczną (art. 4). Ustawa weszła w życie z dniem 14 lutego 2017 r.

2. ***Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2017 r., poz. 528).***

Ustawa wprowadziła regulację, zgodnie z którą wniosek o sporządzenie zeznania podatkowego przez urząd skarbowy może być złożony za pomocą systemu teleinformatycznego banków krajowych albo spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną zapewniającego bezpieczeństwo, integralność i poufność przekazywania danych. Wniosek taki uwierzytelnia się przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy albo spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku. Ustawa weszła w życie z dniem 15 marca 2017 r.

3. ***Ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. z 2017 r., poz. 648).***

Ustawa, stanowiąca implementację regulacji unijnych, normuje m.in. obowiązki instytucji finansowych – do których ustawa zalicza m.in. spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Kasę Krajową – w zakresie automatycznej wymiany informacji podatkowych. Ustawa weszła w życie z dniem 4 kwietnia 2017 r.

4. ***Ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2017 r., poz. 819).***

Ustawa, stanowiąca implementację regulacji unijnych, przewiduje kompleksową regulację w zakresie zawierania umów o kredyt hipoteczny. Działalność w zakresie udzielania kredytów hipotecznych może być prowadzona wyłącznie podmioty wskazane w ustawie, ustawa wyłącza z możliwości prowadzenia działalności polegającej na udzielaniu kredytów hipotecznych instytucje pożyczkowe. Ustawa weszła w życie z dniem 22 lipca 2017 r.

5. ***Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1089).***

Zgodnie z ustawą status jednostek zainteresowania publicznego (JZP) posiadają wyłącznie kasy spełniające kryteria dużej jednostki, o której mowa w art. 2 pkt 8 ustawy. Kasa Krajowa została wyłączona z kręgu podmiotów będących JZP. Kasy będące JZP podlegają obowiązkowi posiadania komitetu audytu, z tym, że pełnienie funkcji komitetu audytu może zostać powierzone radzie nadzorczej. Ustawa wprowadziła również regulację, zgodnie z którą w kasach będących jednostkami zainteresowania publicznego statut kasy może przewidywać wynagrodzenie dla członków rady nadzorczej. Ustawa weszła w życie z dniem 21 czerwca 2017 r.

6. ***Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie podatku dochodowego od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2175).***

Głównym celem ustawy jest uszczelnienie systemu podatku dochodowego od osób prawnych. Ustawa przewiduje m.in. zasadniczą modyfikację przepisów dotyczących tzw. niedostatecznej kapitalizacji. Ustawa m.in. zalicza wszystkie przychody spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do przychodów innych niż przychody z zysków kapitałowych. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

7. ***Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2369).***

Ustawa ma na celu upublicznienie danych podatkowych wynikających z zeznań podatkowych składanych przez podatników podatku dochodowego od osób prawnych. Publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej, co roku, podlegać będą dane podatkowe podatników, których przychody w roku poprzednim przekroczyły kwotę odpowiadającą równowartości 50 mln euro, jak również podatników działających w formie podatkowej grupy kapitałowej, niezależnie od wysokości osiąganych przez taką grupę przychodów. Pierwsza publikacja dotyczy danych z lat podatkowych rozpoczętych po 31 grudnia 2011 r. i zakończonych przed 1 stycznia 2018 r. Każda kolejna publikacja dotyczy kolejnych lat podatkowych i ma mieć miejsce w terminie do 30 września każdego roku. Ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

8. ***Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystania sektora finansowego do wyludzeń skarbowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2491).***

Ustawa nakłada na banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe obowiązek przekazywania do Systemu Teleinformatycznego Izby Rozliczeniowej (STIR) danych o rachunkach podmiotów kwalifikowanych, w tym danych stanowiących tajemnicę bankową lub tajemnicę zawodową SKOK, w celu ustalania wskaźnika ryzyka. Informacje o wskaźniku ryzyka niezwłocznie po jego ustaleniu

przekazywane są również bankom i spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym w zakresie i na zasadach określonych w ustawie. Ustawa weszła w życie z dniem 13 stycznia 2018 r.

9. ***Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 62).***

Ustawa obejmuje swoim zakresem banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe wprowadzając obowiązek otwarcia przez banki i kasy rachunku VAT, na który dokonywana jest zapłata kwoty odpowiadającej całości albo części kwoty podatku wynikającej z otrzymanej faktury (podzielona płatność - SPLIT PAYMENT). Zapłata z zastosowaniem mechanizmu podzielonej płatności dokonywana jest w złotych polskich przy użyciu komunikatu przelewu udostępnionego przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, przeznaczonego do dokonywania płatności w mechanizmie podzielonej płatności. Ustawa wejdzie w życie, co do zasady, z dniem 1 lipca 2018 r.

10. ***Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2017 r., poz. 2486).***

Ustawa implementuje stanowi implementację regulacji unijnych i weszła w życie z dniem 30 grudnia 2017 r. Zakres regulacji obejmuje m.in. zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych. Z dniem wejścia nowej ustawy w życie moc utraci dotychczasowa ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym¹. Ustawa uwzględnia postulaty Kasy Krajowej zgłoszone do projektu w toku prac rządowych (poprawka do art. 12 ust. 4 pkt 2 polegająca na wyłączeniu wobec kredytów hipotecznych udzielanych m.in. przez kasy przepisu stanowiącego o obowiązku oferowania klientowi możliwości odrębnego zakupu umowy ubezpieczenia oraz zmiana w ustawie o skok dot. odwołania w art. 3 do nowej ustawy o dystrybucji ubezpieczeń).

II. ROZPORZĄDZENIA:

1. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad wyznaczania składek na finansowanie przymusowej restrukturyzacji kas w oparciu o ryzyko (Dz.U. z 2017 r., poz. 320).***

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady wyznaczania składek na finansowanie przymusowej restrukturyzacji kas w oparciu o ryzyko, w tym: 1) sposób obliczania składek wnoszonych przez kasy; 2) dobór wskaźników określających profil ryzyka kasy i sposób ich wykorzystania; 3) metody określenia profilu ryzyka kasy; 4) zasady oraz tryb dokonywania korekt należnych składek; 5) zasady pobierania składek w formie ryczałtowej, w tym kryteria obejmowania kas ryczałtem wraz z określeniem kwot należnego ryczałtu. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 23 lutego 2017 r.

2. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminów przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji innych niż przekazywane do Narodowego Banku Polskiego i do Komisji Nadzoru Finansowego, niezbędnych do wykonywania zadań Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 470).***

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres, tryb i terminy przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu przez podmioty objęte systemem gwarantowania, oddziały banków zagranicznych, firmy inwestycyjne (...) informacji innych niż przekazywane do Narodowego Banku Polskiego i do Komisji Nadzoru Finansowego, niezbędnych do wykonywania zadań BFG. Informacje o wartości środków objętych ochroną gwarancyjną oraz o wartości środków gwarantowanych, sporządzane przez kasy według stanu na koniec każdego miesiąca kalendarzowego, muszą być zgodne z danymi zawartymi w systemach wyliczania. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 4 marca 2017 r.

3. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 8 marca 2017 r. w sprawie przekazywania w formie zobowiązań do zapłaty składek wnoszonych do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez banki, oddziały banków zagranicznych, firmy inwestycyjne, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową (Dz.U. z 2017 r., poz. 514).***

Rozporządzenie określa: 1) dodatkowe warunki, jakie powinny spełniać umowy, o których mowa w art. 304 ust. 3 ustawy o BFG, 2) minimalny poziom stosunku wartości aktywów, o których mowa w art. 304 ust. 2 ustawy, do wielkości zobowiązań do zapłaty; 3) limity określające udział poszczególnych

¹ Ustalony pierwotnie termin wejścia w życie ustawy – 23 lutego 2018 r. – został zmieniony ustawą z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o dystrybucji ubezpieczeń, Dz.U., poz. 378; zgodnie z art. 1 pkt 5 ustawy zmieniającej ustawa o dystrybucji ubezpieczeń co do zasady wejdzie w życie z dniem 1 października 2018 r.

- aktywów w łącznej kwocie środków odpowiadających zobowiązaniom do zapłaty; 4) szczegółowy zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w art. 304 ust. 6 ustawy. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 11 marca 2017 r.
4. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie informacji niezbędnych do opracowania, aktualizacji i oceny wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji i grupowych planów przymusowej restrukturyzacji;***
Rozporządzenie określa szczegółowy zakres, tryb i termin przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu przez podmioty informacji niezbędnych do opracowania, aktualizacji i oceny wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji i grupowych planów przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1080).
Fundusz może pozyskiwać informacje dotyczące kas, od tych kas, w zakresie określonym w §3 rozporządzenia (siedziby, statutu i faktycznie wykonywanej działalności, struktury właścicielskiej, systemu zarządzania etc.). Kasy przekazują informacje do Funduszu za pośrednictwem Kasy Krajowej. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 17 czerwca 2017 r.
5. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu, trybu i terminu przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu informacji niezbędnych do realizacji jego zadań oraz sposobu weryfikacji prawidłowości przekazywanych informacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1710).***
Rozporządzenie określa: szczegółowy zakres, tryb i termin przekazywania Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, przez podmioty informacji niezbędnych do realizacji jego zadań, w szczególności informacji niezbędnych do wykonania oszacowania, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy o BFG oraz przygotowania przymusowej restrukturyzacji w przypadku zobowiązania takiego podmiotu do wdrożenia planu naprawy, przygotowania programu postępowania naprawczego, podjęcia wobec niego działań wczesnej interwencji lub ustanowienia w nim zarządu komisarycznego lub zarządcy komisarycznego oraz sposób weryfikacji prawidłowości przekazywanych informacji. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 8 września 2017 r.
6. ***Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie identyfikatorów i numerów rozliczeniowych nadawanych niektórym dostawcom usług płatniczych oraz unikatowych identyfikatorów nadawanych rachunkom płatniczym prowadzonym przez tych dostawców (Dz.U. z 2017 r., poz. 1360).***
Rozporządzenie określa sposób nadawania unikatowych identyfikatorów rachunkom płatniczym prowadzonym przez dostawców, sposób nadawania numerów rozliczeniowych dostawcom prowadzącym rachunki płatnicze i uczestniczącym w systemach płatności, szczegółowy zakres oraz sposób przekazywania przez dostawców informacji do Narodowego Banku Polskiego w celu nadania numerów rozliczeniowych, sposób nadawania dostawcom identyfikatora dostawcy, szczegółowy zakres oraz sposób przekazywania przez dostawców informacji do Narodowego Banku Polskiego w celu nadania identyfikatora dostawcy, oraz wzory wniosku o nadanie identyfikatora dostawcy oraz wniosku o nadanie numeru rozliczeniowego. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 11 lipca 2017 r.
7. ***Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2018 (Dz.U. z 2017 r., poz. 2471).***
Rozporządzenie realizuje postulat Kasy Krajowej, która wnioskuje o zwolnienie jej z obowiązku przekazywania do GUS danych o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Podmiotem przekazującym dane o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych na mocy rozporządzenia jest Komisja Nadzoru Finansowego, a w konsekwencji źródłem przekazywanych w tym zakresie danych jest elektroniczny system teleinformatyczny KNF EST 01. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 31 grudnia 2017 r.
8. ***Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie dokumentów związanych z czynnościami kas sporządzanych na informatycznych nośnikach danych (Dz.U. z 2018 r., poz. 126).***
Rozporządzenie określa sposób tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania, w tym przy zastosowaniu środków identyfikacji elektronicznej, dokumentów związanych z czynnościami, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o skok sporządzanych na informatycznych nośnikach danych. Delegacja ustawowa do wydania tego aktu wykonawczego zawarta jest w art. 3a ust. 4 ustawy o skok. Rozporządzenie uwzględnia postulaty legislacyjne Kasy Krajowej, zgłaszane w trakcie prac nad projektem. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 17 stycznia 2018 r.

Rozdział 4. Działalność szkoleniowa i wydawnicza, związana z działalnością SKOK.

Działalność wydawnicza w roku 2017 prowadzona była we współpracy ze Spółdzielczym Instytutem Naukowym. Podobnie, jak w latach poprzednich, publikowano czasopisma:

1. *Pieniądze i Więź* pod red. J. Ossowskiego. Kwartalnik naukowy poświęcony problematyce ekonomicznej, prawnej i społecznej [ISSN 1506-7513]. W 2017 r. ukazały się cztery numery czasopisma, tj. od nr 1 (74) do nr 4 (77);
2. *Prawo i Więź* pod red. prof. L. Morawskiego oraz prof. P. Zakrzewskiego. Kwartalnik naukowy poświęcony prawu i badaniom społecznym [ISSN 2299-405X]. W roku 2017 ukazały się cztery numery czasopisma, tj. od nr 1(19) do nr 4(22).
Obu czasopismom Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał po 5 punktów i wpisał tytuły na listę krajowych czasopism wyróżnionych.
3. *Rocznik Orzecznictwa i Piśmiennictwa z zakresu Prawa Spółdzielczego oraz Prawa Spółek Handlowych* pod red. prof. K. Pietrzykowskiego [ISSN 2083-8247]. Ukazał się tom VII;
Czasopismu Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał 1 punkt i wpisał tytuł na listę krajowych czasopism wyróżnionych.
4. *Raport* pod red. J. Ossowskiego – dodatek kwartalnika *Pieniądze i Więź* – w roku 2017 ukazały się dwa tematyczne numery czasopisma zawierające:
 - a) Matt Davis, *Wejdźcie do gry! O tym jak unie kredytowe mogą przyciągać uwagę członków, rozwiązywać ich problemy i dbać o doskonalenie umiejętności dzięki myśleniu w kategoriach gier* (Raport 1/2017),
 - b) Larry D. Compeau, *Marka unii kredytowej* (Raport 2/2017).

Oba numery ukazały się w ramach współpracy pomiędzy SIN a Instytutem Filene'a z USA (Filene Research Institute).

Ponadto wydano następujące publikacje książkowe:

1. Janusz Ossowski, *Spółeczne instytucje oszczędności i kredytu w Polsce do 1939 roku. Słownik historyczny* [ISBN 978-83-938964-8-6];
2. Martyna Jedlińska, *Spółdzielnia socjalna w prawie polskim. Zagadnienia cywilnoprawne* [ISBN 978-83-938964-0-0];
3. Dominik Bierecki, *Spółdzielnia europejska w świetle prawa polskiego* [ISBN 978-83-938964-9-3].

Spółdzielczy Instytut Naukowy, w ramach współpracy w zakresie działalności wydawniczej na rzecz SKOK, redaguje również następujące witryny internetowe: sin.edu.pl, p-i-w.edu.pl, prawoiwied.edu.pl – adresowane do różnych czytelników, w tym pracowników naukowych, studentów oraz osób zainteresowanych nabyciem wydawanych publikacji, także w formie elektronicznej.

W roku sprawozdawczym Spółdzielczy Instytut Naukowy zorganizował kolejną, XVII edycję *Ogólnopolskiego konkursu na najlepszą rozprawę habilitacyjną, doktorską oraz pracę magisterską poświęconą tematyce spółdzielczej*. Jury Konkursu przyznało:

1. pierwsze miejsce w kategorii najlepsza rozprawa doktorska ex aequo: Michałowi Jankowskiemu za pracę *Efektywność techniczna banków spółdzielczych z siedzibą w województwie wielkopolskim w latach 2005 – 2012* oraz Martynie Jedlińskiej za pracę *Spółdzielnia socjalna w prawie polskim. Zagadnienia cywilnoprawne*;
2. wyróżnienie w kategorii najlepsza praca magisterska Joannie Rybskiej za pracę *Analiza ryzyka kredytowego w działalności bankowej oraz sposoby jego ograniczenia na podstawie Pałuckiego Banku Spółdzielczego w Wągrowcu*.

Po raz kolejny przyznano najwyższe wyróżnienia polskiego ruchu SKOK – Nagrodę Feniksa – które otrzymali:

1. Jasnogórska Wspólnota Paulinów – Zakon Braci Św. Pawła Pierwszego Pustelnika z klasztoru na Jasnej Górze
2. Maciej Łopiński.

W 2017 roku szkolenia dla pracowników systemu SKOK były organizowane przez Akademię Fundacji Edukacji Spółdzielczej (AFES), powołaną przez Fundację Edukacji Spółdzielczej (FES). W ramach statutowej działalności oświatowo-wychowawczej i edukacyjnej, Akademia FES zorganizowała 22 szkolenia i seminaria, w których łącznie udział wzięło 314 uczestników. Pięć szkoleń przeprowadzono nieodpłatnie dla uczestników, wydatkując środki Fundacji na cele oświatowe. Dwa z nich, dotyczące Centrum

Compliance SKOK, były realizowane ze środków Kasy Krajowej, zaś dalsze trzy dotyczyły zagadnień księgowych.

Tematyka szkoleń dotyczyła:

- a) rozporządzenia o ochronie danych osobowych
- b) zagadnień księgowych i zmian ordynacji podatkowej;
- c) zagadnień prawnych, w tym: compliance, ustawy o usługach płatniczych, FATCA i in.;
- d) przeciwdziałaniu praniu pieniędzy w SKOK (AML IV);
- e) systemu gwarancji depozytów;
- f) Rekomendacji D i E;
- g) systemu kontroli wewnętrznej i audytu;
- h) procesu sprzedaży kredytu hipotecznego.

Odbyły się dwa spotkania utworzonego we współpracy z Kasą Krajową Centrum Compliance SKOK – pierwsze wprowadzające w ramach którego wydano I Biuletyn Centrum Compliance z potrzebnymi informacjami na temat wprowadzanych ustaw i wytycznych dla SKOK, zawierające przykładowe wzory regulacji wewnętrznych dla skok z obszaru compliance oraz szkolenie na temat zagrożeń informatycznych w SKOK (Rekomendacja D - SKOK).

Fundacja Edukacji Spółdzielczej, na zlecenie Kasy Krajowej, od 2017 roku wdraża 4 letni projekt *Kredyt dla Producentów Rolniczych (Credit for Agriculture Producers - CAP)*, wraz ze Światową Radą Unii Kredytowych (WOCCU), w partnerstwie z amerykańską agencją wolontariatu VEGA, organizacją wolontariatu PUM z Holandii oraz Irlandzką Fundacją Unii Kredytowych z Dublina. Finansowanie projektu CAP zapewnia amerykańska agencja pomocy międzynarodowej USAID. W projekt zaangażowani są polscy eksperci systemu kas kredytowych.

We wrześniu 2017 roku odbyła się kilkudniowa wizyta stażowa delegacji wysokich urzędników państwowych Ukrainy, przedstawicieli nadzoru oraz ukraińskich unii kredytowych w ramach tego projektu i obejmowała spotkania w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Sejmie i Senacie oraz z polskim nadzorem nad rynkiem finansowym (KNF), BFG i NBP.

Akademia prowadzi stronę internetową www.akademiafes.edu.pl, na której umieszczane są na bieżąco oferty szkoleń i ważne informacje dla kas.

Rozdział 5. Standardy świadczenia usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

W związku z wejściem w życie z dniem 10 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 23 września 2016 r. o pozasądowym rozpoznawaniu sporów konsumenckich (Dz. U. z 2016 r., poz. 1823), w styczniu 2017 r. Kasa Krajowa zaktualizowała standardy świadczenia usług przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe w postaci wzorów umów konsumenckich oraz wzorów umów o karty płatnicze oraz regulamin wydawania kart Visa dla członków SKOK. Również w styczniu, w związku z pismem Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie tzw. „rachunków skompromitowanych”, Kasa Krajowa wprowadziła zmiany w regulaminach umów rachunków oraz standardzie prowadzenia dokumentacji – Procedurach zapobiegających praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w SKOK, wprowadzając mechanizmy zapobiegające występowaniu zjawiska wskazanych rachunków.

Następnie, w związku z wejściem w życie z dniem 4 kwietnia 2017 r. przepisów regulujących obowiązki spółdzielczych kas oszczędnościowo – kredytowych w zakresie wymiany informacji o rachunkach raportowanych, określonych w *ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami* (Dz. U. z 2017 r., poz. 648), Kasa Krajowa przyjęła nowe standardy świadczenia usług w postaci oświadczeń o rezydencji podatkowej osoby fizycznej, klienta instytucjonalnego oraz osoby kontrolującej, oraz zaktualizowała standardy świadczenia usług w postaci regulaminów depozytowych.

Z uwagi na udostępnienie przez dostawcę systemów informatycznych systemu SKOK (Aplitt S.A.) kasom nowego kanału dostępu do usługi eSKOK w postaci dostępu mobilnego przez sieć Internet z urządzenia typu telefon, tablet, Kasa Krajowa w czerwcu 2017 r. zaktualizowała standardy świadczenia usług w postaci umów o świadczenie usługi eSKOK oraz regulaminów świadczenia usługi eSKOK.

Kolejno, w lipcu 2017 r. Kasa Krajowa zaktualizowała standardy świadczenia usług w zakresie umów i regulaminów pożyczek i kredytów konsumenckich oraz nowych umów o kredyt hipoteczny. Aktualizacja standardów, uwzględniająca daleko posuniętą modyfikację umów o kredyt i pożyczkę hipoteczną, wynikała z wejścia w życie *ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami* (Dz. U. z 2017 r., poz. 819).

W związku z docierającymi do Kasy Krajowej sygnałami ze strony kas o konieczności zredukowania dokumentacji dotyczącej wydawnictwa i obsługi kart Visa dla członków SKOK, w listopadzie 2017 r. Kasa Krajowa wprowadziła zmiany do wzorów umów o kartę Visa dla członków SKOK oraz kart Visa Business. Ponadto, celem prawidłowej implementacji zmian dokonanych w umowach o wydanie karty, konieczne było dokonanie zmian w procedurach świadczenia usług, będących załącznikiem do umów łączących Kasę Krajową ze SKOK.

Rozdział 6. Działalność operacyjna i rozliczeniowa.

Kasa Krajowa pełni funkcję centrali finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz podmiotu gwarantującego płynność i stabilizowanie systemu SKOK.

Saldo lokat SKOK zgromadzonych przez Kasy w Kasie Krajowej na koniec 2017 roku wyniosło 1,75 mld zł. Na tę wielkość składały się lokaty obowiązkowe, w tym z tytułu rezerwy płynnej i funduszy własnych oraz lokaty dobrowolne. Saldo lokat na koniec 2017 roku było o 17% niższe, w porównaniu ze stanem na koniec roku poprzedniego.

W 2017 roku Kasa Krajowa podjęła decyzję o przyznaniu kasom kredytów w łącznej kwocie 14,03 mln zł (vs. 9,25 mln złw 2016 r.) z czego 5 mln zł stanowił kredyt stabilizacyjny.

Działalność inwestycyjna Kasy Krajowej w 2017 roku stanowiła kontynuację polityki inwestycyjnej z lat ubiegłych. Nadwyżki środków zgromadzonych przez Kasę Krajową były inwestowane na rynku finansowym w lokaty bankowe, obligacje, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego oraz komercyjne weksle inwestycyjno-terminowe.

Środki deponowane w Kasie Krajowej z tytułu rezerwy płynnej oraz środki funduszu stabilizacyjnego, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej, były inwestowane w sposób zgodny z zapisami ustawy o SKOK. Wzorem lat ubiegłych, kontynuowano bezpieczną politykę inwestycyjną. Strategia inwestycyjna w 2017 roku obejmowała rozpoczęcie działań mających na celu stopniowe dostosowywanie struktury portfela obligacji skarbowych do przyszłej podwyżki stóp procentowych. W związku z tym część portfela najbardziej narażona na ryzyko stopy procentowej został sprzedana wykorzystując sprzyjające warunki rynkowe do zawarcia tego typu transakcji. Jednocześnie Kasa Krajowa zredukowała ilość środków utrzymywanych na rachunkach bankowych przy jednoczesnym zwiększeniu udziału terminowych lokat bankowych w strukturze portfela inwestycji. Spowodowane było to zmianą rynkowych ofert bankowych w zakresie produktów depozytowych.

Prowadzone w 2017 r. działania inwestycyjne, były zgodne z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Głównym celem inwestycyjnym było uzyskiwanie wyników inwestycyjnych, umożliwiających realizację budżetu, przy zachowaniu najwyższej staranności, bezpieczeństwa portfela inwestycyjnego i ograniczania ryzyk. Bardzo istotnym elementem polityki inwestycyjnej była dywersyfikacja portfela i przestrzeganie limitów inwestycyjnych dla poszczególnych kategorii inwestycji. Jedynymi nielimitowanymi instrumentami, zgodnie z ustawą o SKOK, pozostawały i pozostają nadal inwestycje w papiery wartościowe, emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski. W całym okresie 2017 roku nie zanotowano ani jednego przypadku przekroczenia limitów inwestycyjnych.

Tabela. Wielkości wybranych wskaźników ekonomiczno-finansowych według stanów na koniec 2017 oraz 2016 roku

Lp.	Nazwa wskaźnika	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
1.	Wskaźnik poziomu kapitału ogółem (ogólny wskaźnik wypłacalności)	0,28%	0,43%	0,15%
2.	ROA brutto	0,52%	0,94%	0,42%
3.	Wskaźnik aktywów płynnych	79,1%	74,8%	-4,3%
4.	Wskaźnik C/I	84,50%	78,25%	-6,25%
5.	Wskaźnik rentowności sprzedaży	15,50%	21,75%	6,25%

6.	Wskaźnik inwestowania	53,4%	49,1%	-4,29%
7.	Wskaźnik depozytów	71,30%	69,15%	-2,15%
8.	wskaźnik aktywów przychodowych na etat (w tys. PLN)	22 927,3	18 973,0	-3 954,3
9.	wskaźnik zysku brutto na etat (w tys. PLN)	165,5	273,0	107,5
10.	wskaźnik zysku netto na etat (w tys. PLN)	116,6	190,5	73,9

Dla Kasy Krajowej ustawodawca – odmiennie niż dla SKOK – nie określił standardów dotyczących zarówno adekwatności kapitałowej, jak też współczynnika wypłacalności. Należy natomiast zwrócić uwagę na to, że co najmniej 90% nadwyżki bilansowej Kasy Krajowej zasila fundusz stabilizacyjny, który służy do realizacji celów określonych w art. 42 ustawy o SKOK i nie jest (nawet w części pochodzącej z zysku Kasy Krajowej) jej kapitałem podstawowym. Stąd możliwości budowania kapitału Kasy Krajowej są praktycznie ograniczone do maksymalnie 10% nadwyżki bilansowej, przekazywanej na fundusz zasobowy.

Wskaźnik poziomu kapitału ogółem, wynoszący na koniec 2017 roku 0,43% utrzymuje się w Kasie Krajowej na poziomie wyznaczonym wartością funduszu udziałowego i zasobowego. Wzrost wskaźnika jest wynikiem przeniesienia na fundusz zasobowy w 2017 roku 10% nadwyżki bilansowej roku 2016 oraz obniżenia się wartości sumy bilansowej. Wskaźnik rentowności aktywów Kasy Krajowej wyniósł w 2017 r. 0,94% co oznacza wzrost, w stosunku do 2016 roku o 0,42 punkty procentowe. Wzrost wskaźnika wynikał z przede wszystkim z wzrostu wielkości zysku brutto, na co główny wpływ miał wyższy poziom uzyskanej dywidendy. Na wzrost wskaźnika wpływ miało również obniżenie się wartości sumy bilansowej. Obydwa te czynniki, przy niezmiennym w porównaniu z 2016 rokiem poziomie stóp procentowych wpłynęły na wyższą efektywność inwestycji finansowych Kasy Krajowej.

Kasa Krajowa jest podmiotem finansowym, którego większość przychodów i kosztów stanowią przychody i koszty odsetkowe. Oznacza to, że głównym czynnikiem, wpływającym na uzyskiwane wyniki, jest wysokość stóp procentowych. Stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego w całym 2017 roku utrzymywała się na poziomie 1,50%. Średnia wartość stawki WIBID 1M wyniosła w 2017 roku 1,45%. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uzyskany poziom wskaźnika ROA brutto należy uznać za satysfakcjonujący. Aktywa płynne Kasy Krajowej podobnie jak w latach ubiegłych stanowiły przeważającą większość aktywów Kasy Krajowej. Według stanu na koniec 2017 roku 75% wszystkich aktywów Kasy Krajowej stanowiły aktywa płynne.

Rekordowo niski poziom stóp procentowych utrzymujący się w 2017 roku był czynnikiem wywierającym presję na dalsze obniżanie marż odsetkowych uzyskiwanych przez Kasę Krajową. Wzrost wskaźnika rentowności sprzedaży, jak również spadek wskaźnika C/I określającego relację kosztów do przychodów w 2017 roku w porównaniu do roku 2016 wynikają podobnie jak w przypadku wcześniej opisywanych wskaźników z uzyskanej dywidendy. W 2017 roku podjęto działania polegające na dostosowaniu struktury i rentowności aktywów finansowych i lokat SKOK do oczekiwanego wzrostu stóp procentowych. Dokonano optymalizacji portfela obligacji skarbowych, prowadzono działania na rzecz ograniczania kosztów obsługi finansowej oraz zmniejszenia liczby banków współpracujących z Kasą Krajową. W celu obniżenia kosztów odsetkowych ponoszonych przez Kasę Krajową dokonano przedterminowego wykupu części obligacji o wartości nominalnej 20 mln PLN. W 2017 roku Kasa Krajowa nadal utrzymywała wysoką płynność finansową. Konieczność utrzymywania wysokiej płynności wynikała z utrzymywania się zarządów komisarycznych oraz kontynuacji procesu likwidacji kas, co stwarzało ryzyko odpływu depozytów i mogło powodować wzrost ryzyka płynności w kasach. Podwyższona płynność Kasy Krajowej była utrzymywana w postaci wyższych wolumenów środków na rachunkach bankowych częściowo kosztem inwestycji finansowych. Wszystkie te czynniki miały wpływ na spadek wskaźnika inwestowania do poziomu 49,1%. Jednocześnie 2017 rok przyniósł spadek o 312 mln zł salda depozytów kas w Kasie Krajowej w porównaniu z końcem 2016 roku. Spowodowało to spadek wskaźnika depozytów do 69,15%.

Pomimo obniżenia w 2017 roku liczby etatów w Kasie Krajowej do 87,3 (92,5 na koniec 2016 roku) obniżeniu uległ wskaźnik aktywów przychodowych na etat. Dzięki wyższym uzyskanym wynikom brutto i netto oraz niższej liczbie etatów znaczącej poprawie uległy wskaźniki obrazujące zysk brutto i netto na etat.

Dział IV. Zasady Ładu Korporacyjnego.

W związku z wydaniem przez KNF w dniu 22 lipca 2014 r., Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, Kasa Krajowa oraz jej organy: Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, przyjęły do stosowania Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych (dalej jako: „ZŁK”), podejmując odpowiednie decyzje w zakresie swoich kompetencji oraz w takim zakresie, w jakim wdrożenie danych zasad wymaga przyjęcia odpowiednich regulacji wewnętrznych.

W 2017 r. Kasa Krajowa stosowała, podobnie jak w latach poprzednich, rozwiązania związane z zaimplementowaniem Zasad Ładu Korporacyjnego, z których – jako najistotniejsze – należałoby wskazać:

1. Organizacja Kasy Krajowej umożliwia realizację długoterminowych celów prowadzonej działalności poprzez: odpowiednią strukturę organizacyjną z wydzieleniem kluczowych obszarów i funkcji, wydzieleniem komórek organizacyjnych i stanowisk samodzielnych z przypisaniem do tych stanowisk zakresu odpowiedzialności i uprawnień we wszystkich obszarach, związanych z realizacją zadań Kasy Krajowej. Ponadto, organizacja Kasy Krajowej zapewnia zarządzanie (opisane w Statucie oraz Regulaminie organizacyjnym, kompetencje Zarządu oraz kompetencje przypisane do poszczególnych członków Zarządu w ramach podziału zadań i obowiązków pomiędzy członków Zarządu), sprawowanie kontroli (regulacje wewnętrzne dotyczące kontroli wewnętrznej, funkcji audytu wewnętrznego oraz zapewnienia zgodności), sprawozdawczość zarządczą (w ramach przyjętych przez Radę Nadzorczą Procedur), wewnętrzne regulacje oraz zabezpieczenia fizyczne dotyczące przepływu i ochrony informacji (§ 1 ZŁK).
2. Kasa Krajowa posiada przejrzystą oraz adekwatną do skali i charakteru prowadzonej oraz podejmowanego ryzyka działalność strukturę organizacyjną, obejmującą cały obszar prowadzonej działalności. Przyjęta struktura w sposób niebudzący wątpliwości rozdziela zadania i odpowiedzialności odpowiednich komórek organizacyjnych i stanowisk. Kasa Krajowa posiada Regulamin Organizacyjny w którym, na bazie przyjętej Struktury organizacyjnej zostały opisane: podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności dla poszczególnych komórek organizacyjnych oraz stanowisk wyodrębniając każdą kluczową funkcję w obrębie wykonywanych zadań. Powyższe dotyczy także podziału zadań jak i odpowiedzialności pomiędzy członków Zarządu (§ 2 ZŁK).
3. Kasa Krajowa w swojej działalności przestrzega przepisów prawa oraz uwzględnia rekomendacje nadzorcze wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego, a także zobowiązania lub deklaracje składane wobec organu nadzoru oraz uwzględnia indywidualne zalecenia wydane przez organ nadzoru (§ 3 ZŁK).
4. Kasa Krajowa posiada określone cele strategiczne, które określa dokument *Kierunki działalności i zasad rozwoju Kasy Krajowej na lata 2018-2019*, przyjęty przez Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej w dniu 14 grudnia 2017 r. Ponadto, cele i kierunki działania Kasy Krajowej zostały określone w *Programie Postępowania Naprawczego na lata 2015-2017*, zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Kasy Krajowej. W ocenie Działu Compliance dokonanej na podstawie danych wstępnych za grudzień 2017 r., można przyjąć, iż główne cele *Programu Postępowania Naprawczego* zostały zrealizowane. W ramach Struktury organizacyjnej Kasy Krajowej wyodrębnione jest stanowisko Inspektora ds. zarządzania ryzykiem, zostały opracowane odpowiednie dokumenty z tego obszaru (procedury, Polityka i strategię zarządzania ryzykiem); zapewniona jest także odpowiednia informacja zarządcza z tego obszaru do Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Kasa Krajowa posiada odpowiednie Procedury wewnętrzne w postaci Planów awaryjnych umożliwiających podejmowanie odpowiednich działań w sytuacjach nagłych, gdy nie jest możliwa realizacja celów strategicznych. Stosowane zasady rekrutacji pracowników oparte są na pozyskiwaniu kadry wysokokwalifikowanej, posiadającej odpowiednie umiejętności oraz doświadczenie do pracy na określonym stanowisku. Kasa Krajowa należycie chroni prawa pracowników – przyjęte są i podane do wiadomości pracowników poprzez ich umieszczenie w ogólnodostępnym dla pracowników systemie: Portalu Wymiany Informacji, stanowiącym repozytorium dokumentacji w Kasie Krajowej – odpowiednie regulacje wewnętrzne związane z zatrudnieniem i wykonywaniem pracy i wynagradzaniem w Kasie Krajowej (§ 4 ZŁK).

5. Zmiany w Strukturze organizacyjnej oraz w pozostałych dokumentach wewnętrznych (Procedurach, Instrukcjach itp.) dokonywane są z uwzględnieniem konieczności zapewnienia spójności ze Statutem Kasy Krajowej – przygotowanie projektu zmian powierzane jest Zespołowi Radców Prawnych lub Adwokatom. Projekty, przed ich przyjęciem, podlegają także ocenie pod względem zgodności przez pracowników Działu Compliance. Pracownicy Kasy Krajowej mają stały dostęp do aktualnej Struktury organizacyjnej Kasy Krajowej oraz Regulaminu organizacyjnego z uwagi na ich umieszczenie w ogólnodostępnym dla pracowników systemie: Portalu Wymiany Informacji, stanowiącym repozytorium dokumentacji w Kasie Krajowej (§ 5 ZŁK).
6. Kasa Krajowa posiada oraz stosuje plany ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności w szczególności w postaci odpowiednich planów i procedur związanych z zapewnieniem ciągłości działania oraz centrum zapasowego, umożliwiającego kontynuację prowadzonej działalności w obszarze teleinformatycznym. Podejmowane są także działania związane z testowych uruchamianiem tych planów (§ 7 ZŁK).
7. Kasa Krajowa, jako spółdzielnia, zobowiązana jest stosować się w swojej działalności do Zasad Spółdzielczych tj. zapewnia równe traktowanie wszystkich członków. Kasa Krajowa prowadzi działalność o której mowa w art. 42 ustawy o skok w interesie jej członków. Zgodnie z art. 44 ustawy o skok, jej interesariuszami są członkowie Kasy Krajowej (ust. 1), członkowie kas (ust. 5 i 6) oraz podmiot przejmujący kasę, przejmujący wybrane prawa majątkowe lub wybrane zobowiązania kasy, nabywca przedsiębiorstwa kasy w likwidacji, jego zorganizowanej części lub wybranych praw majątkowych (ust. 8). Kasa Krajowa, przysyłając informacje dotyczące zwołania Walnego Zgromadzenia, przysyła członkom Kasy Krajowej, wraz z informacją o zwołaniu, jednakowe dla wszystkich członków materiały dotyczące spraw będących przedmiotem obrad m.in. projekty uchwał, sprawozdania roczne, opracowania itp. (§ 8 ZŁK).
8. W ramach funkcjonujących w Kasie Krajowej procedur związanych z dokonywaniem zakupów lub w obszarze działalności inwestycyjnej, przeprowadzanie transakcji odbywa się na jednakowych zasadach (§ 11 ZŁK).
9. Zgodnie przepisem art. 51 ustawy o skok Zarząd Kasy Krajowej składa się z 3 do 5 osób. Art. 51 ust. 3 ustawy o skok wskazuje jakie wymagania musi spełniać kandydat na członka Zarządu Kasy Krajowej (poprzez wskazanie jakie okoliczności uzasadniają odmowę wyrażenia zgody przez Komisję Nadzoru Finansowego na powołanie określonej osoby do składu Zarządu Kasy Krajowej). Wymagania te są dalej idące, niż te wskazane w ZŁK. Niezależnie od powyższego w Kasie Krajowej stosowane są przyjęte przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu w dniu 22 maja 2015 r. *Wymagania dla kandydatów na członków Zarządu Kasy Krajowej*, które wskazują jakie wymagania powinien spełnić kandydat na członka Zarządu Kasy Krajowej (§ 13 ZŁK).
10. Zadania i funkcje Zarządu reguluje § 38 Statutu Kasy Krajowej oraz § 5 Regulaminu Zarządu Kasy Krajowej (§ 14 ZŁK).
11. W Kasie Krajowej nie są stosowane regulacje wprowadzające wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności członków Zarządu za decyzje zastrzeżone do kompetencji organu zarządzającego. Regulacje dotyczące podziału obowiązków z uwzględnieniem ZŁK zawarte są w *Regulaminie organizacyjnym Kasy Krajowej* (§ 15 ZŁK).
12. W Kasie Krajowej, w odniesieniu do członków Rady Nadzorczej, obowiązuje uregulowanie zawarte w art. 49 ust. 2 ustawy o SKOK. Członkowie Rady Nadzorczej spełniają wymogi wskazane w § 19 ZŁK (§ 19 ZŁK).
13. Istniejące w Regulaminie Rady Nadzorczej rozwiązania proceduralne pozwalają na bieżące podejmowanie czynności nadzorczych, w tym możliwość organizacji posiedzenia Rady bez formalnego zwołania, zgodnie z § 10 ust. 4 i 5 Regulaminu, czy możliwość podejmowania uchwał bez odbycia posiedzenia - § 19 (§ 20 ZŁK).
14. Sposób i wysokość wynagradzania członków Rady Nadzorczej Kasy Krajowej ustala Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej (§ 21 Regulaminu Rady Nadzorczej; § 29 ZŁK).
15. Kasa Krajowa posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej, procedury dotyczące systemu kontroli wewnętrznej przyjęte uchwałami Zarządu Kasy Krajowej, w tym procedury dotyczące poszczególnych procesów, a w szczególności w zakresie: kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zgodności. Proces zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej jest dokumentowany (§ 45 ZŁK).

16. System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie poziomy w strukturze organizacyjnej Kasy Krajowej. Obowiązek dokonywania oceny stosowanego systemu kontroli wewnętrznej leży w kompetencjach Rady Nadzorczej (§ 6 ust. 1 pkt 13 Regulaminu Rady Nadzorczej). Pracownikom, w ramach obowiązków służbowych, zostały przypisane odpowiednie zadania związane z realizacją systemu kontroli wewnętrznej (§ 46 ZłK).
17. Z dniem 1 stycznia 2015 r. powołano funkcję Specjalisty ds. compliance. Od dnia 30 marca 2016 r. w Kasie Krajowej funkcjonuje Dział Compliance odpowiedzialny za zapewnienie zgodności działania Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych. Niezależność wykonywania zadań gwarantuje bezpośrednia podległość Kierownika Działu Compliance pod Prezesa Zarządu, co znajduje odzwierciedlenie w strukturze organizacyjnej oraz statucie Kasy Krajowej. Powołanie pracowników Działu Compliance odbyło się za zgodą Rady Nadzorczej. Pracownikom Działu Compliance zapewnia się niezależność (§ 47 ZłK).
18. Z dniem 1 stycznia 2015 r. powołano niezależną funkcję audytu wewnętrznego poprzez utworzenie samodzielnego stanowiska Audytora Wewnętrznego. Powołanie osoby na to stanowisko odbyło się za zgodą Rady Nadzorczej. W strukturze organizacyjnej stanowisko to jest podległe Prezesowi Zarządu; w zakresie wykonywanych funkcji stanowisko to jest niezależne (§ 48 ZłK).
19. Możliwość bezpośredniego komunikowania się jest zapewniona poprzez odpowiednie zapisy w zakresach obowiązków Audytora Wewnętrznego oraz pracowników Działu Compliance, w regulacjach wewnętrznych (np. dot. informacji zarządczej) oraz w Regulaminie organizacyjnym. Wyrażanie zgody na powołanie osób na stanowisko Audytora Wewnętrznego oraz pracowników Działu Compliance zostało przypisane do kompetencji Rady Nadzorczej (§ 51a ust. 3 zdanie 2 Statutu Kasy Krajowej; § 49 ZłK).
20. Kasa Krajowa posiada udokumentowany, dostosowany do charakteru, skali oraz złożoności prowadzonej działalności system zarządzania ryzykiem wraz ze strategią zarządzania ryzykiem oraz polityką zarządzania ryzykiem. Na system zarządzania ryzykiem składają się w szczególności regulacje dotyczące zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym, ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem stopy procentowej. Przyjęte dokumenty określają także apetyt na ryzyko w Kasie Krajowej (§ 50 ZłK).
21. Przyjęcie i zarządzanie systemem zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej leży w kompetencjach Zarządu Kasy Krajowej (§ 5 ust. 2 pkt 10 Regulaminu Zarządu Kasy Krajowej). Z uwagi na skalę prowadzonej działalności, w zakresie, w jakim jest to możliwe, stosowana jest zasada nie łączenia przez członków zarządu odpowiedzialności za zarządzanie ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący ryzyko (§ 51 ZłK).
22. Na mocy obowiązujących regulacji wewnętrznych z zakresu informacji zarządczej, przewidziane jest regularne cykliczne informowanie Rady Nadzorczej na temat ryzyka występującego w Kasie Krajowej (§ 52 ZłK).
23. Kasa Krajowa, w ramach prowadzonej działalności, nie nabywa aktywów na ryzyko klienta (rozdział 9 ZłK).

Dział V. Współpraca z instytucjami krajowymi i zagranicznymi.

Rozdział 1. Instytucje krajowe.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano stałą współpracę systemu SKOK z instytucjami krajowymi, która obejmowała następujące podmioty:

1. BFG – w zakresie depozytów zgromadzonych w SKOK, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania.
2. NBP – w zakresie utrzymywania przez Kasę Krajową i SKOK rezerwy obowiązkowej w NBP oraz w zakresie danych sprawozdawczych.
3. Główny Urząd Statystyczny – w zakresie dostarczania danych SKOK w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej, w celu opracowania publikacji *Wyniki finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych*.
4. Generalny Inspektor Informacji Finansowej – w zakresie realizowaniu obowiązku przekazywania do GIIF wyników kontroli w SKOK, przeprowadzanych przez Kasę Krajową, w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

5. Biuro Informacji Kredytowej S.A. (dalej jako: BIK) – w zakresie wymiany danych kredytowych oraz wysyłania elektronicznie, za pośrednictwem BIK SA, do Ministerstwa Finansów, informacji o otwartych i zamkniętych rachunkach przedsiębiorców.
6. Krajowa Rada Spółdzielcza – w zakresie działań na rzecz spółdzielczości i rozwoju ruchu spółdzielczego. Kasa Krajowa współpracuje z Krajową Radą Spółdzielczą w ramach Zgromadzenia Ogólnego KRS oraz poprzez uczestnictwo w dwóch specjalnych komisjach działających w ramach KRS: Komisji Finansów Spółdzielczych oraz Komisji Lustracji.
7. Biura Informacji Gospodarczej – w zakresie umożliwienia Kasom korzystania z informacji gospodarczych przy wykorzystaniu infrastruktury służącej do wymiany informacji kredytowej w ramach tzw. projektu BBC (BIK BIG Communication).

Rozdział 2. Instytucje zagraniczne

W 2017 roku system SKOK aktywnie uczestniczył w międzynarodowych programach, projektach oraz innych działaniach zagranicznych. Było to związane głównie z członkostwem polskich SKOK-ów, reprezentowanych przez Kasę Krajową, w organizacjach międzynarodowych, takich jak Światowa Rada Unii Kredytowych (WOCCU), Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (ICA), Cooperatives Europe, Europejska Sieć Unii Kredytowych (ENCU). Kasa Krajowa była również aktywnie zaangażowana, poprzez swoich ekspertów, w programy wsparcia unii kredytowych w innych krajach. Głównym projektem zagranicznym, w którym zaangażowani są polscy eksperci od września 2016 roku, to czteroletni projekt Kredyt dla Producentów Rolniczych (CAP) na Ukrainie, wdrażany wspólnie z WOCCU i finansowany przez Agendę Rządu Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID).

Prezes Kasy Krajowej od 2015 roku jest członkiem rady Dyrektorów WOCCU. W 2017 odbyły się 4 posiedzenia Rady Dyrektorów WOCCU - w kwietniu, w lipcu, wrześniu i listopadzie. Podczas posiedzenia w lipcu, które miało miejsce we Wiedniu, Prezes Kasy Krajowej został ponownie wybrany na drugą kadencję. W Radzie Dyrektorów Pan Rafał Matusiak został powołany na stanowisko Przewodniczącego *Governance and Elections Committee* i tym samym zasiada w ścisłym kierownictwie Rady Dyrektorów WOCCU *Executive and Human Resources Committee*, obok przedstawicieli najwyższych władz tej międzynarodowej organizacji. Wskazane powyżej decyzje należy oceniać jako wyraz międzynarodowego uznania dla rozwoju sektora samopomocowej spółdzielczości finansowej w Polsce. Wiceprezes Zarządu, Pani Małgorzata Gatz, bierze natomiast udział w pracach prowadzonych w ramach Global Women's Leadership Network.

Podczas lipcowej Konferencji Światowych Unii Kredytowych, w której udział wzięło prawie 2 tysiące osób, w tym również przedstawiciele systemu SKOK, Zastępca Dyrektora Generalnego Kasy Krajowej brał udział w panelu poświęconym regulacjom krajowym jako prelegent, zaś Pełnomocnik Zarządu ds. Kontaktów z Parlamentem i Organizacjami Międzynarodowymi występował podczas panelu dotyczącego regulacji międzynarodowych.

W dniach 25 lutego do 1 marca 2017 roku, Prezes Zarządu Kasy Krajowej brał udział w konferencji CUNA GAC w Waszyngtonie, zaś w marcu 2017 r. przedstawiciel Kasy Krajowej wziął udział w Konferencji Krajowej Brytyjskich Unii Kredytowych, gdzie wygłosił wystąpienie na temat projektu CAP i roli Kasy Krajowej w jego wdrażaniu. Również w marcu 2017 r. przedstawiciel Kasy Krajowej odbył szereg rozmów z przedstawicielami USAID i Prezesem Białoruskiego Stowarzyszenia Mikrofinansów (Republican Microfinance Center), jako potencjalnego partnera nowego projektu USAID z udziałem WOCCU i Kasy Krajowej.

W maju i listopadzie 2017 r. przedstawiciel Kasy Krajowej brał udział w przeglądzie legislacji europejskiej i spotkaniu EPCUIG (Grupy Przyjaciół Unii Kredytowych Parlamentu Europejskiego) w Brukseli, zaś w spotkaniach z USAID w Kiszyniowie (Mołdawia) oraz w Skopje (Macedonia), w ramach pozyskania środków na realizację wspólnych projektów WOCCU i Kasy Krajowej w tych krajach.

W dniach 11-14 września 2017 r. gościła w Warszawie delegacja przedstawicieli członków Rady Komisji Nadzoru Finansowego wraz z Regulatorem (Nac Kom Fin Poług) z Ukrainy, przedstawicielami Stowarzyszeń Unii Kredytowych z Kijowa oraz wiceprzewodniczącym Komisji Finansów i Budżetu Parlamentu Ukrainy.

Ta wizyta studyjna, zorganizowana przez Spółdzielczy Instytut Naukowy w partnerstwie z Kasą Krajową, została sfinansowana w całości ze środków projektu USAID (CAP). Spotkania dla delegacji zostały

zorganizowane w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, Ministerstwie Finansów, BFG, Senacie (z Przewodniczącym Komisji Finansów i Budżetu), Sejmie oraz z Przewodniczącym KNF Panem Markiem Chrzanowskim.

W listopadzie 2017 przedstawiciel Kasy Krajowej przeprowadził warsztaty i szereg szkoleń dla pracowników unii kredytowych z USA, Wielkiej Brytanii, Irlandii, Kenii, Rumuni i Macedonii, w ramach Credit Unions Development Academy na Uniwersytecie w Liverpool, zaś we wrześniu, październiku i listopadzie uczestniczył w Kijowie w spotkaniach z partnerskimi organizacjami unii kredytowych oraz przedstawicielami administracji publicznej, w tym Ministerstwie Finansów, Komisji Rynków Finansowych, Banku Światowego i ONZ. Spotkania odbywały się w ramach projektu WOCCU, USAID – Kredyt dla Producentów Rolniczych.

Dział VI. Kadry.

Zatrudnienie w Kasie Krajowej, według stanu na 31 grudnia 2017 r., wyniosło 94 etaty, w tym 83 etaty pełne i 11 etatów częściowych. W ciągu roku sprawozdawczego zatrudnienie w Kasie Krajowej ustało względem 12 osób, pozyskano zaś 6 nowych pracowników.

W 2017 roku dokonywano zmian Struktury Organizacyjnej Kasy Krajowej. Między innymi zlikwidowano Dział Prawny, zastępując go Zespołem Radców Prawnych. Po wspomnianej zmianie, zatrudnienie w poszczególnych działach kształtowało się następująco:

Dział	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2017 r.
Informatyczny	4	5
Organizacyjno-Administracyjny	6	6
Lustracji i Kontroli	13	13
Finansowo-Księgowy	10	10
Kart, Rozliczeń i Informacji Kredytowej	12	12
Monitoringu	10	8
Operacyjno-Finansowy	5	7
Compliance	2	2
Kontroli Wewnętrznej	2	2
Legislacyjny	4	5
Projektów i Standaryzacji	4	4
Pozostałe stanowiska (samodzielne)	25	20

Średnia wieku pracowników Kasy Krajowej wynosi 42 lata. Pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 89,56 % osób zatrudnionych. Kobiety stanowią 55,32 % zatrudnionych.

Pracownicy Kasy Krajowej motywowani są do rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji. Szeroko zakrojona polityka szkoleniowa sprzyja rozwijaniu umiejętności zawodowych i personalnych pracowników. Na szkolenia pracowników z budżetu Kasy Krajowej w 2017 r. została wydana kwota w wysokości około 99 tys. zł.

W Kasie Krajowej funkcjonuje także Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, działający na podstawie regulaminu przyjętego uchwałą nr 4 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 19 marca 2010 r. (zmienionej uchwałą nr 2 z dnia 23 lipca 2015 r., uchwałą nr 16 z dnia 18 grudnia 2015 r. i uchwałą nr 2 z dnia 20 grudnia 2017 r.). Środki Funduszu pochodzą przede wszystkim z odpisów podstawowych, dokonanych w oparciu o ustawę z dnia 4 marca 1994 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. W 2017 r. Kasa Krajowa wypłacała pracownikom świadczenia głównie z tytułu pobytu dzieci w żłobkach i przedszkolach, zakupu podręczników szkolnych dla dzieci, narodzin dziecka, wypoczynku pracownika oraz wsparcia finansowego w okresie świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia. W 2017 r., ze środków zgromadzonych w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych, Kasa Krajowa wydała niecałe 96 tys. zł., realizując wszystkie złożone przez pracowników wnioski.

Kasa Krajowa prowadzi także pracowniczy program emerytalny (dalej jako: PPE) w formie umowy o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Spółkę ALTUS TFI S.A. W ramach PPE, Kasa Krajowa w 2017 r. finansowała i odprowadzała na rzecz pracowników, którzy przystąpili do PPE, składkę podstawową w wysokości 1% wynagrodzenia danego pracownika.

Dział VII. System kontroli wewnętrznej.

W Kasie Krajowej w okresie sprawozdawczym nadal funkcjonował system kontroli wewnętrznej, którego celem było wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniający się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Kasy Krajowej, wiarygodności prowadzonej sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz rekomendacjami nadzorczymi.

System kontroli wewnętrznej obejmował:

1. mechanizmy kontroli uwzględniające wszystkie poziomy w Strukturze Organizacyjnej Kasy Krajowej;
2. komórkę kontroli wewnętrznej, której zadaniem było zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej;
3. komórkę ds. zapewnienia zgodności, której zadaniem było zapewnienie zgodności działalności Kasy Krajowej z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych;
4. komórkę audytu wewnętrznego, której zadaniem było regularne badanie adekwatności, skuteczności i efektywności działalności Kasy Krajowej, w szczególności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.

Kasa Krajowa posiada odpowiednie regulacje systemu kontroli wewnętrznej, opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Radę Nadzorczą i Zarząd Kasy Krajowej. Zarząd Kasy Krajowej identyfikował i monitorował efektywność mechanizmów kontrolnych, które były dostosowane do specyfiki działalności Kasy Krajowej. Audytor Wewnętrzny, Kierownik Działu Kontroli Wewnętrznej oraz Kierownik Działu Compliance opierali swoją działalność na planach rocznych, których podstawą była ocena poszczególnych procesów służąca identyfikacji podwyższonego ryzyka i wspomagająca określanie priorytetów realizacji zadań.

Rada Nadzorcza i Zarząd Kasy Krajowej otrzymywały regularnie sprawozdania i informacje z przeprowadzonych audytów i kontroli wewnętrznych oraz z zakresu compliance. Audytor Wewnętrzny oraz Kierownik Działu Compliance mieli zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Radą Nadzorczą oraz Zarządem Kasy Krajowej oraz możliwość bezpośredniego i jednoczesnego raportowania do tych organów.

W roku 2017 przeprowadzonych zostało 11 kontroli zgodnie z zatwierdzonym *Planem kontroli wewnętrznej w Kasie Krajowej na 2017 rok* oraz 1 kontrola wewnętrzna nieplanowana. Zidentyfikowane podczas przeprowadzonych kontroli wewnętrznych ryzyka badanych obszarów zostały ocenione jako niskie – potencjalna wysokość szkody w związku z zajściem niepożądanego zjawiska jest niska.

Zgodnie z *Procedurą przekazywania informacji zarządczej w Kasie Krajowej* Kierownik Działu Compliance przekazywał raporty z zakresu compliance na każde planowe posiedzenie Rady Nadzorczej oraz co najmniej raz w miesiącu na posiedzenie Zarządu. W 2017 r. stosowano w Kasie Krajowej Check-list Działu Compliance. Raporty compliance przekazywane bezpośrednio do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Kasy Krajowej były opracowywane m.in. z wykorzystaniem Check-listy Działu Compliance. Check-listy obejmowały zgodnie z pkt XIX *Zasad funkcjonowania Działu Compliance*:

- a) roczny i wieloletni plan compliance;
- b) szkolenia do przeprowadzenia w ramach rocznego planu szkoleń pracowników Kasy Krajowej z obszaru compliance;
- c) zadania do wykonania w ramach regulacji wewnętrznych compliance w Kasie Krajowej, w tym działania mające na celu dostosowanie działalności Kasy Krajowej do regulacji wewnętrznych Kasy Krajowej;
- d) akty prawne dotyczące Kasy Krajowej oraz SKOK, w tym działania mające na celu dostosowanie działalności Kasy Krajowej i SKOK do obowiązujących i zmieniających się przepisów prawa;
- e) rekomendacje nadzorcze dotyczące Kasy Krajowej oraz SKOK, w tym działania mające na celu dostosowanie działalności Kasy Krajowej i SKOK do obowiązujących i zmieniających się rekomendacji nadzorczych;
- f) rejestr zgłoszonych incydentów w zakresie ryzyka braku zgodności.

Ryzyko braku zgodności w Kasie Krajowej Dział Compliance klasyfikuje *en bloc* na dzień 31 grudnia 2017 r. jako ryzyko niskie, z uwagi na stosowane w Kasie Krajowej mechanizmy kontrolne.

Ponadto w 2017 r. Kierownik Działu Compliance zainicjował powstanie Centrum Compliance SKOK, które stanowi wspólną inicjatywę Kasy Krajowej oraz Fundacji Edukacji Spółdzielczej. Inicjatywa jest realizowana

na podstawie przepisu art. 44 ust. 2 pkt 4 ustawy o skok i ma na celu wsparcie SKOK w rozwoju funkcji compliance w SKOK poprzez:

1. zapewnienie dostępu do informacji oraz alertów nt. zmieniających się przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w ramach Portalu Wymiany Informacji SKOK oraz strony internetowej: www.afes.edu.pl/centrum-compliance;
2. utworzenie stałego punktu kontaktowego dla zapytań SKOK związanych z zapewnieniem zgodności w SKOK poprzez dedykowany adres: compliance@skok.pl;
3. organizowanie cyklicznych spotkań pracowników systemu SKOK odpowiedzialnych za zapewnienie zgodności celem wymiany doświadczeń oraz podnoszenia kwalifikacji;
4. wsparcie w szczególności małych SKOK, w których jedna osoba łączy różne funkcje, w tym odpowiedzialność za zapewnienie zgodności.

Udział przedstawicieli każdego SKOK w pracach Centrum Compliance SKOK jest bezpłatny. Finansuje je Kasa Krajowa.

Zgodnie z zatwierdzonym *Planem audytu wewnętrznego w Kasie Krajowej na 2017 rok*, do dnia 31 grudnia 2017 r. przeprowadzono 12 planowanych audytów wewnętrznych. Przeprowadzone audyty wskazują, iż procesy objęte audytem w 2017 r. w Kasie Krajowej funkcjonowały prawidłowo. Poziom zidentyfikowanego ryzyka we wszystkich obszarach oceniony został jako niskie.

Raporty z audytów sporządzane były w terminie wskazanym w regulacjach wewnętrznych i przekazywane do audytowanych oraz Zarządu Kasy Krajowej.

Zgodnie z *Procedurą przekazywania informacji zarządczej w Kasie Krajowej*, audytor wewnętrzny przekazywał regularnie i terminowo sprawozdania cykliczne dla Zarządu oraz na planowane posiedzenia Rady Nadzorczej.

Dział VIII. System SKOK.

Instytucje Systemu SKOK w roku 2017 kontynuowały swoją działalność, koncentrując się na dostosowywaniu oferowanych produktów i usług, a także struktury do zmieniających się warunków prawnych, rynkowych i potrzeb oraz ilości kas. Wśród wskazanych pomiotów wymienić można:

1. Działające w ramach systemu SKOK zakłady ubezpieczeń – TUV SKOK oraz TU SKOK Życie SA kontynuowały w roku 2017 działalność dostarczając kasom oraz ich członkom ubezpieczenia osobowe, majątkowe oraz rozwijając działalność w segmencie ubezpieczeń zdrowotnych. Oba towarzystwa ubezpieczeniowe od grudnia 2017 prowadzą działalność pod nową nazwą SALTUS (SALTUS TUV oraz SALTUS TU Życie SA). SALTUS TWU SKOK, po zawarciu w grudniu 2013 r. umowy pożyczki z Kasą Krajową na kwotę 90 mln zł, której środki zostały przeznaczone na pomoc dla SKOK, pozostaje podmiotem wspierającym stabilizację spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowej.
2. W ramach spółki Aplitt SA, wydzielono dwa podmioty dedykowane kluczowym działalnościom prowadzonym dotychczas przez ten podmiot: spółkę Aplitt Sp. z o.o. która ma specjalizować się w działalności w obszarze rozwiązań IT i która pozostanie głównym dostawcą oprogramowania dla spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz spółkę Cardera Sp. z o.o., która prowadzi działania w zakresie wydawnictwa i procesowania kart płatniczych Visa wydawanych przez Kasę Krajową dla członków SKOK.
3. Spółka Apella S.A. jest podmiotem posiadającym bogate doświadczenie w prowadzeniu działań z obszaru public relations dla SKOK; spółka świadczy te usługi na zlecenie poszczególnych kas. W ramach działalności spółki zależnej (Fratia Sp. z o.o.) kontynuowała działalność wydawniczą. Z uwagi na zaprzestanie prowadzenia przez Kasę Krajową wspólnych działań reklamowo-promocyjnych SKOK, spółka z sukcesem pozyskuje klientów zewnętrznych.
4. Asekuracja Sp. z o.o. wspomaga SKOK w zakresie windykacji przeterminowanych należności od członków Kas. Działania windykacyjne prowadzone są zarówno w zakresie windykacji przedsądowej, jak i na późniejszych etapach i są wykonywane przez Spółkę oraz współpracujące z nią kancelarie prawne. Asekuracja Sp. z o.o. oferuje ponadto Kasom możliwość sprzedaży wierzytelności, a w tym na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego.
5. Spółka SKOK Holding S.a.r.l., do której, w latach ubiegłych, zostały wniesione tytułem aportu akcje i udziały, będące w posiadaniu Kasy Krajowej, w pełni realizuje cele, dla jakich została powołana, tj. posiadanie w strukturze silnej kapitałowo spółki, wykorzystującej rozwiązania prawne, jakie daje członkostwo w Unii Europejskiej z zastosowaniem specyfiki rozwiązań łączących się z miejscem

siedziby spółki oraz zarządzanie podmiotami zależnymi. Spółka, poprzez Kasę Krajową, bierze również udział w procesach, efektem których jest wsparcie kapitałowe Kas.

6. Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej jako podmiot wspomagający realizację misji SKOK w zakresie edukacji kontynuowało wiele cyklicznych projektów oraz podjęło nowe działania, które były zgodne z jego misją i celami statutowymi. Stowarzyszenie także w 2017 r. prowadziło działalność w zakresie bezpłatnego poradnictwa finansowo-prawnego, poprzez Ośrodki Doradztwa Finansowego i Konsumenckiego specjalizujące się w nieodpłatnym poradnictwie finansowo-prawnym i konsumenckim w zakresie pomocy w określeniu finansowej i prawnej sytuacji klienta, przekazywania informacji o przysługujących klientowi prawach i uprawnieniach konsumenckich, wyjaśnienia procedur kredytowych, doradztwa w zakresie budżetu domowego, wyjaśniania zagadnień związanych z nadmiernym zadłużeniem. Ośrodki funkcjonują w czterech lokalizacjach na terenie kraju. W 2017 r. z pomocy Ośrodków skorzystało 1886 osób.

Dział IX. Wyniki finansowe Kasy Krajowej za rok 2017.

W ciągu całego 2017 r. Kasa Krajowa realizowała strategię utrzymywania wysokiego poziomu płynności finansowej, a także podejmowała działania ograniczające negatywne oddziaływanie *ustawy z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1410). Funkcjonowanie tej ustawy istotnie wpływało na wysokość oprocentowania przede wszystkim rachunków bankowych, w ograniczonym zakresie również na wysokość oprocentowania lokat bankowych. Mając na uwadze konieczność zapewnienia z jednej strony stabilności finansowej Kasy Krajowej, a z drugiej zapewnienie realizacji budżetu, realizowano plan optymalizacji struktury aktywów inwestycyjnych Kasy Krajowej w którym głównym aktywem, pomimo obniżenia łącznego salda, nadal pozostawały obligacje skarbowe. Część środków z rachunków bankowych realokowano na lokaty bankowe 1, 2 lub 3 miesięczne. Utrzymano zaangażowanie w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych rynku pieniężnego. Jednocześnie systematycznie ograniczano saldo środków na rachunkach bankowych. Obniżeniu uległo również zaangażowanie w KWIT w związku z wykupem KWIT przez emitentów. Realizacja takiej strategii pozwoliła na wykonanie założonych celów. Według stanu na koniec 2017 roku, w porównaniu do końca 2016 roku, saldo aktywów inwestycyjnych spadło o 458 mln zł. Obniżeniu o 442 mln zł uległo zaangażowanie w obligacje skarbowe, co było wynikiem działań zmierzających do optymalizacji struktury portfela i budowania wyższego kapitału z aktualizacji wyceny. Ponadto obniżeniu o 118 mln zł uległo saldo rachunków bankowych i o 57 mln zł saldo KWIT. Jednocześnie saldo lokat bankowych wzrosło o 148 mln zł, j.u. FIO rynku pieniężnego o 11 mln zł.

Polityka inwestycyjna Kasy Krajowej w 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, pozostawała ostrożna i zrównoważona, co odzwierciedlała struktura rodzajowa portfela inwestycyjnego. Według stanu na koniec 2017 roku, udział aktywów inwestycyjnych w sumie bilansowej wyniósł około 64%. Największą pozycją pozostawały nadal obligacje skarbowe – 33%. Pomimo znacznego obniżenia ilości środków pieniężnych utrzymywanych na rachunkach bankowych, ich saldo pozostawało na wysokim poziomie. Środki pieniężne ulokowane na rachunkach bankowych, wliczając w to środki rezerwy obowiązkowej w Narodowym Banku Polskim, wyniosły na koniec 2017 roku 676,1 mln zł, co stanowiło 27% sumy bilansowej Kasy Krajowej. Utrzymywanie tak wysokiego poziomu środków na rachunkach bankowych bezpośrednio wpisuje się w strategię inwestycyjną Kasy Krajowej i było spowodowane utrzymującym się ryzykiem wystąpienia sytuacji zwiększonych wypłat środków przez deponentów, wynikającym z ustanawiania zarządów komisarycznych w kolejnych kasach, przejmowania kas przez banki lub upadłości kas.

Zaprezentowana struktura aktywów finansowych pozwoliła na zapewnienie celu określonego w art. 42 ustawy o skok oraz generowanie przychodów finansowych na stabilnym poziomie na przestrzeni 2017 roku. W związku z czym Kasa Krajowa wypracowała zysk netto w 2017 roku na poziomie 16.634.255,03 zł. Środki rezerwy płynnej SKOK oraz środki funduszu stabilizacyjnego, pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej zgodnie z ustawą o skok, były inwestowane w papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, NBP lub jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego.

Dział X. Przewidywane warunki realizacji wyniku finansowego w roku 2018.

Przewiduje się, że na osiągnięcie przez Kasę Krajową zaplanowanego wyniku finansowego w roku 2018 roku, będą miały wpływ następujące czynniki wewnętrzne oraz zewnętrzne:

1. stabilizacja rynkowych stóp procentowych w całym okresie 2018 roku;
2. brak perspektyw zmiany poziomu stóp procentowych w 2019 roku, zmiany sytuacji na rynku skarbowych papierów wartościowych, które stanowią największą pozycję aktywów Kasy Krajowej i generują największą część przychodów;
3. płynność systemu SKOK oraz sektora bankowego w Polsce, ze względu na utrzymywanie części środków na rachunkach i lokatach bankowych;
4. prowadzenie polityki inwestycyjnej, mającej na celu wybór najbardziej optymalnych instrumentów dostępnych na rynku, w granicach określonych przez przepisy art. 37 i 38 ustawy o skok, dzięki której możliwe będzie osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu;
5. ustabilizowanie się sytuacji kas, w tym w szczególności zatrzymanie spadku sumy bilansowej sektora kas i poprawa uzyskiwanych wyników finansowych;
6. rozwój akcji depozytowej SKOK skutkujący pośrednim wzrostem pasywów Kasy Krajowej;
7. ograniczenie i monitorowanie wysokości ponoszonych kosztów, w szczególności związanych z realizacją nowych przedsięwzięć biznesowych.

Na potencjalne zmniejszenie wyniku mogą wpływać takie okoliczności, jak:

1. utrzymujący się wpływ ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych na rynek pieniężny;
2. wzrost poziomu ryzyka operacyjnego instrumentów inwestycyjnych w związku ze zmianami sytuacji makroekonomicznej;
3. polityka pieniężna kształtowana przez Radę Polityki Pieniężnej;
4. wysokość deficytu budżetowego;
5. wystąpienie osłabienia złotego;
6. spadek rentowności instrumentów finansowych, w jakich lokowane są środki pozostające w dyspozycji Kasy Krajowej;
7. nadpłynność sektora finansowego i obniżanie stawek kwotowania depozytów dla klientów instytucjonalnych, co może wpływać na wyniki podmiotów bazujących na przychodach odsetkowych; do grupy takich podmiotów należy Kasa Krajowa;
8. wzrost należności przeterminowanych w całym sektorze instytucji kredytowych, co znajdzie odzwierciedlenie w sytuacji SKOK, a tym samym Kasy Krajowej;
9. konkurencja ze strony pozostałych podmiotów rynku usług finansowych konkurujących o istotnie zmniejszoną na skutek recesji grupę „dobrych klientów” tzn. osób posiadających pracę i tym samym stały dochód;
10. ryzyko odpisów aktualizujących pomoc udzieloną ze środków pochodzących z pożyczki TUW lub Obligacji SKOK Holding;
11. ewentualnie niekorzystne rozstrzygnięcia sporów sądowych;
12. ewentualne wystąpienie podwójnej odpowiedzialności z tytułu udziałów objętych w SKOK.

Dział XI. Ocena realizacji Kierunków działalności i zasad rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2015-2017.

Rok 2017 był ostatnim rokiem realizacji dokumentu *Kierunki działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2015-2017*, przyjętego uchwałą nr 16 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej w dniu 19 grudnia 2014 r. (dalej jako: Kierunki). Dokument ten wyraża cele długoterminowe Kasy Krajowej, odpowiadające jej głównym obszarom działalności, a także przedstawia metody użyte do realizacji przyjętych celów.

Kierunki zostały przyjęte w szczególnym okresie w historii spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Zarówno ustawa o skok, w istotny sposób zmodyfikowana w roku 2013, jak i rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla SKOK, zmieniły w sposób zasadniczy, funkcjonowanie zarówno SKOK, jak i Kasy Krajowej.

Trudna sytuacja Kas, zmuszonych do skoncentrowania się na budowie kapitałów i odzyskaniu finansowej stabilności, jeszcze mocniej podkreśla rolę Kasy Krajowej w zakresie udzielania pomocy stabilizacyjnej

SKOK. W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa kontynuowała udzielanie pomocy stabilizacyjnej SKOK we wszelkich możliwych formach.

W 2017 r. w dalszym ciągu prowadzona była adekwatna polityka zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej, zaś kontrole SKOK oparte były na ocenie ryzyka, doskonalone były procedury i metody kontroli.

W okresie sprawozdawczym Kasa Krajowa nadal podejmowała działania, mające na celu zwiększenie udziału SKOK w wymianie informacji kredytowej i gospodarczej, tworzyła i aktualizowała standardy świadczenia usług, prowadzenia dokumentacji przez kasy oraz systemów informatycznych dla SKOK. Na bieżąco monitorowane były procesy legislacyjne, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, gdzie zgłaszane były wnioski w zakresie właściwej regulacji działalności SKOK i Kasy Krajowej, a także wyrażane opinie o projektach aktów prawnych dotyczących działalności SKOK. Monitorowane było otoczenie prawne i biznesowe SKOK, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych, zaleceń regulatora, zasad etycznych, dobrych praktyk oraz uznanych standardów międzynarodowych.

Cel Kierunków polegający na utrzymaniu zaufania do kas wśród ich członków oraz minimalizowaniu negatywnego wpływu zdarzeń na reputację wszystkich SKOK, realizowany był przede wszystkim poprzez działalność edukacyjną, opracowywanie standardów oraz pomoc finansową. Dodatkowo podejmowane były działania zmierzające do poprawy komunikacji w systemie SKOK, celem wypracowywania wspólnego stanowiska w kwestiach dotyczących funkcjonowania systemu, także w relacjach z nadzorem i regulatorem.

Wspieranie rozwoju SKOK w celu uzyskania udziału w rynku usług finansowych porównywalnego z rozwiniętymi systemami unii kredytowych na świecie, polegało przede wszystkim na wzmacnianiu podstaw finansowych działalności SKOK, a także podejmowaniu wspólnych działań dla podnoszenia efektywności i rentowności oraz w celu optymalizacji kosztów w ramach systemu SKOK.

Kontynuowany był rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną oraz instrumentów płatniczych, w szczególności w zakresie wydawnictwa kart płatniczych i korzystania z nowoczesnych kanałów obsługi.

Dział XII. Raport dotyczący ryzyka.

W 2017 r. odbyły się cztery spotkania Komitetu ds. Ryzyka w Kasie Krajowej. Do głównych zadań Komitetu należy ocena ryzyk, na które narażona jest Kasa Krajowa, przedstawianie wniosków oraz wydawanie rekomendacji Zarządowi Kasy Krajowej, w związku z dokonaną oceną. W ramach prac tego Komitetu dokonywana jest także ocena klasyfikacji danego ryzyka pod względem jego istotności. Ponadto do zadań Komitetu należy wspieranie Inspektora ds. zarządzania ryzykiem w pracach dotyczących polityki, procedur i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem oraz inicjowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, oceny i monitorowania ryzyka. W roku 2018 r. planowane jest dalsze doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Zidentyfikowano poniższe ryzyka w działalności Kasy Krajowej:

1. **Ryzyko utraty reputacji.** Ryzyko utraty reputacji definiowane jest jako ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku Kasy Krajowej przez klientów, kontrahentów, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną. W przypadku działalności Kasy Krajowej z uwagi na specyfikę jej konstrukcji, ryzyko reputacji materializuje się głównie w przypadku negatywnych publikacji na temat spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, co także skutkuje negatywnym wizerunkiem zarówno Kasy Krajowej jak i całego sektora SKOK. Celem ograniczenia ryzyka, prowadzony jest bieżący monitoring publikacji prasowych dotyczących Kasy Krajowej oraz SKOK, a także sytuacji w kasach. W Kasie Krajowej funkcjonuje stanowisko Rzecznika Prasowego, którego celem jest m.in. prezentowanie stanowiska Kasy Krajowej dotyczących sytuacji Kasy Krajowej oraz SKOK, udzielanie odpowiedzi na zapytania kierowane od mediów, przygotowywanie materiałów i informacji do publikacji.
2. **Ryzyko operacyjne.** Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest bieżące utrzymywanie poziomu ryzyka operacyjnego na dopuszczalnym poziomie, niezagrażającym prowadzonej działalności Kasy Krajowej. Kasa Krajowa posiada odpowiednie procedury oraz Centrum Zapasowe umożliwiające kontynuację prowadzonej działalności w kluczowych obszarach związanych z prowadzeniem rozliczeń członków SKOK oraz składaniem zapytań kredytowych. W Kasie Krajowej zostały także wdrożone plany awaryjne służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą zaszkodzić funkcjonowaniu organizacji. W ramach zatwierdzonego harmonogramu, przeprowadzono testy planów ciągłości działania w Kasie

Krajowej. Opracowano raport z analizy ryzyka operacyjnego, bezpieczeństwa informacji i plan postępowania z ryzykiem w Kasie Krajowej. W ramach ryzyka operacyjnego Kasa Krajowa identyfikuje następujące istotne ryzyka: ryzyko technologiczne i techniczne, ryzyko prawne, ryzyko bezpieczeństwa oraz ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania).

3. **Ryzyko płynności.** Celem zarządzania ryzykiem płynności jest ograniczanie ryzyka niewywiązania się Kasy Krajowej z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem płynności są między innymi: codzienne, bieżące monitorowanie pozycji płynności finansowej Kasy Krajowej, rejestrowanie z jednej strony kwot i terminów zapadalności aktywów oraz kwot i terminów wymagalności pasywów. Z zestawienia pozycji aktywów i pasywów powstaje mapa płynności, pokazująca saldo przepływów pieniężnych w bieżącym dniu oraz w kolejnych dniach w przyszłości.
4. **Ryzyko kredytowe.** Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizowanie ryzyka wystąpienia potencjalnej straty związanej z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania. W ramach ryzyka kredytowego Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko portfela kredytów standardowych, portfela papierów dłużnych oraz portfela depozytów. Głównymi metodami zarządzania ryzykiem kredytowym są:
 - rozdzielenie funkcji analitycznych od decyzyjnych;
 - badanie zdolności dłużników do wywiązania się zobowiązań;
 - wymóg ustanawiania adekwatnych zabezpieczeń;
 - określenie poziomów decyzyjnych w przypadku inwestycji finansowych;
 - wyznaczanie limitów inwestycyjnych;
 - systematyczne monitorowanie spłat zobowiązań.
5. **Ryzyko cen instrumentów.** Celem zarządzania ryzykiem cen instrumentów jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych. Głównymi czynnikami wpływającymi na występowanie ryzyka cen instrumentów są:
 - sytuacja makroekonomiczna;
 - poziomy stóp procentowych w Polsce i na świecie;
 - poziomy stawek rynkowych jak np. WIBID, WIBOR;
 - sytuacja płynnościowa sektora bankowego w Polsce;
 - podaż i popyt na rynkach giełdowym, papierów wartościowych, itp.Główne metody zarządzania i ograniczania ryzyka cen instrumentów polegają na odpowiednim doborze portfela instrumentów finansowych i odpowiednim kształtowaniu struktury aktywów i pasywów.
6. **Ryzyko stopy procentowej.** Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych. W ramach ryzyka stopy procentowej, Kasa Krajowa identyfikuje następujące ryzyka: ryzyko bazowe, ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania, ryzyko opcji klienta.

Głównymi metodami zarządzania ryzykiem stopy procentowej są między innymi:

- polityka cenowa Zarządu Kasy Krajowej w zakresie oprocentowania depozytów i kredytów dla SKOK;
- powiązanie stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, mających jednocześnie te same okresy przeszacowania;
- dopasowanie wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych.

W okresie sprawozdawczym, w ramach cyklicznego przeglądu, dokonano aktualizacji wewnętrznych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w Kasie Krajowej.

Dział XIII. Rezerwy tworzone na sprawy sądowe oraz odpisy aktualizujące.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. przeciwko Kasie Krajowej toczyły się 32 sprawy sądowe o charakterze majątkowym oraz niemajątkowym, przy czym 26 spraw prowadzonych było

w pierwszej i drugiej instancji, a względem 6 spraw zostały złożone skargi kasacyjne. łączna wartość przedmiotu sporu spraw o roszczenia majątkowe (bez odsetek) obejmuje kwotę 293.880.028,09 zł, na którą składają się roszczenia zgłoszone w pozwach:

1. Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o zasądzenie kwoty 269.844.877,74 zł wraz z odsetkami ustawowymi:
 - a) od kwoty 269.840.445,84 zł (stanowiącej – według powoda – należną BFG kwotę wolnych środków funduszu stabilizacyjnego) od dnia 24 lipca 2014 r. do dnia zapłaty,
 - b) od kwoty 4.431,90 zł (stanowiącej odsetki ustawowe za zwłokę w przekazaniu kwoty wolnych środków funduszu stabilizacyjnego w kwocie 888.814,37 zł) od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;
2. jednego z Banków, jako następcy prawnego jednej z Kas, o łącznej wartości przedmiotu sporu (bez odsetek) 2.652.281,09 zł, związanych z zawieszeniem w okresie 2008-2009 działalności tej Kasy i ustanowieniem zarządcy komisyjnego;
3. Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 9.280.123,79 wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 21 maja 2015 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o zapłatę kwoty 4.544.303,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 2 marca 2015 r. do dnia zapłaty, z tytułu zwrotu wkładów na fundusz stabilizacyjny;
4. Syndyka masy upadłości jednej z Kas o zasądzenie kwoty 11.000.100,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 marca 2017 r. do dnia zapłaty, z tytułu odpowiedzialności Kasy Krajowej do podwójnej wartości wniesionych wkładów.

Zgodnie z oceną pełnomocników procesowych Kasy Krajowej w zakresie spraw o roszczenia majątkowe, 20 spraw, o łącznej wartości przedmiotu sporu 13.755.026,09 zł, obarczonych jest średnim ryzykiem, natomiast 3 sprawy (w tym powództwo BFG), o łącznej wartości przedmiotu sporu 280.125.002,00 zł, obarczonych jest niskim ryzykiem, co wskazuje na duże prawdopodobieństwo oddalenia powództw.

Minimalna wartość rezerwy, na dzień 31 grudnia 2017 r., określona zgodnie z „Procedurą tworzenia i rozwiązywania rezerw na sprawy sądowe”, przyjętą uchwałą nr 3 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 26 września 2016 r., wynosiła na dzień 31 grudnia 2017 r. kwotę 282.358,80 zł. Zarząd Kasy Krajowej, w związku z okolicznością oddalenia, przez Sąd Najwyższy, w dniu 14 czerwca 2017 r., skargi kasacyjnej Kasy Krajowej od wyroku ustalającego nieważności postanowień § 52 ust. 2 pkt 3 i ust. 7 Statutu Kasy Krajowej, dotyczących funduszu reklamowo-promocyjnego, oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 listopada 2017 r. uwzględniającym roszczenie o zwrot składek na fundusz reklamowo-promocyjny, wobec którego Kasa Krajowa wniosła apelację, postanowił – kierując się zasadą ostrożności – uwzględnić także przedmiotowe roszczenia w kwocie rezerwy, tworzonej na sprawy sądowe. W kwocie rezerwy zostały również ujęte roszczenia wskazane w pkt 2) powyżej, z uwagi na fakt uwzględniania w tych postępowaniach sądowych odpowiedzialności Kasy Krajowej za skutki zawieszenia działalności Kasy i ustanowienia zarządcy komisyjnego. Biorąc powyższe pod uwagę, Zarząd Kasy Krajowej, uchwałą nr 2 z dnia 21 grudnia 2017 r., postanowił ustalić wysokość rezerwy z tytułu ewentualnych zobowiązań Kasy Krajowej wynikających ze spraw sądowych, w których Kasa Krajowa jest pozwana lub współpозwana, na kwotę 9.770.691,03 zł.

W dniu 23 czerwca 2017 r., Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku uznał zażalenie Kasy Krajowej na postanowienie Sędziego Komisarza, wydane w postępowaniu upadłościowym jednej z Kas, co do dopuszczalności potrącenia kwoty 37.909.168,33 zł, w wyniku czego, uchwałą nr 4 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 20 lipca 2017 r., rozwiązany został, ze skutkiem na dzień 28 czerwca 2017 r., odpis aktualizujący należności Kasy Krajowej względem wzmiankowanej Kasy na kwotę 37.909.168,33 zł, związany pierwotnie na kwotę 80.275.495,14 zł w ciężar Funduszu Stabilizacyjnego oraz rezerwa, związana z tytułu niewypłacenia lokat zgodnie z dyspozycją SKOK na kwotę 41.599.941,88 zł do wysokości 37.909.168,33 zł. Dodatkowo, uchwałą nr 5 Zarządu Kasy Krajowej z dnia 20 lipca 2017 r. rozwiązano ze skutkiem na dzień 31 lipca 2017 r. rezerwę na odsetki z tytułu niewypłacenia lokat zgodnie z dyspozycją SKOK z dnia 23 grudnia 2014 r. w kwocie 7.736.808,63 zł, związaną w ciężar wyniku Kasy Krajowej.

Dział XIV. Ciała statutowe Kasy Krajowej.

Rozdział 1. Zarząd Kasy Krajowej.

Organem zarządzającym Kasy Krajowej, zgodnie z art. 47 pkt 3 w zw. z art. 50 ustawy o skok oraz § 35 Statutu, jest Zarząd Kasy Krajowej, który w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 27 kwietnia 2017 r. pełnił swoją funkcję w następującym składzie:

1. Pan Rafał Matusiak – Prezes Zarządu Kasy Krajowej,
2. Pani Katarzyna Uniwersał – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej,
3. Pani Małgorzata Gatz – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej.

W dniu 27 kwietnia 2017 r. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej, uchwałą nr 3, odwołała Panią Katarzynę Uniwersał z funkcji Wiceprezesa Zarządu Kasy Krajowej. Następnie, uchwałą nr 4 z dnia 27 kwietnia 2017 r., Rada Nadzorcza oddelegowała członka Rady Nadzorczej, Pana Zygfryda Schoenhoff, do czasowego pełnienia funkcji Wiceprezesa w Zarządzie Kasy Krajowej. W związku z powyższym, Zarząd Kasy Krajowej od 27 kwietnia 2017 r. pracował w składzie:

1. Pan Rafał Matusiak – Prezes Zarządu Kasy Krajowej,
2. Pani Małgorzata Gatz – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej,
3. Pan Zygfryd Schoenhoff – członek Rady Nadzorczej oddelegowany do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Kasy Krajowej.

Kolejno, uchwałą nr 3 z dnia 8 czerwca 2017 r., Rada Nadzorcza Kasy Krajowej powołała Panią Joannę Mędrzecką na członka Zarządu Kasy Krajowej – Zarząd Kasy Krajowej, od dnia 8 czerwca 2017 r., pełnił swoją funkcję w następującym składzie:

1. Pan Rafał Matusiak – Prezes Zarządu Kasy Krajowej,
2. Pani Małgorzata Gatz – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej,
3. Pani Joanna Mędrzecka – Wiceprezes Zarządu Kasy Krajowej,
4. Pan Zygfryd Schoenhoff – członek Rady Nadzorczej oddelegowany do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Kasy Krajowej.

Rozdział 2. Rada Nadzorcza Kasy Krajowej.

W strukturze Kasy Krajowej funkcję organu nadzoru pełni, zgodnie z art. 47 pkt 2 w zw. z art. 49 ust. 1 ustawy o skok oraz § 27 Statutu, Rada Nadzorcza, która w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 21 listopada 2017 r. działała w następującym składzie:

1. Pan Adam Jedliński – Przewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
2. Pan Grzegorz Buczkowski – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
3. Pan Lech Lamenta – Sekretarz Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
4. Pan Bogdan Biś – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
5. Pan Paweł Cioch – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
6. Pan Andrzej Gałązkiewicz – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
7. Pan Janusz Ossowski – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
8. Pan Mirosław Pawełczyk – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
9. Pan Zygfryd Schoenhoff – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej.

W dniu 21 listopada 2017 r. zmarł Przewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej, Pan Adam Jedliński. Zgodnie z § 28 ust. 10 Statutu przeprowadzono, w dniu 14 grudnia 2017 r., przeprowadzono wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej Kasy Krajowej. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, uchwałą nr 9 z dnia 14 grudnia 2017 r., postanowiło dokonać wyboru do Rady Nadzorczej, Pana Dominika Biereckiego. W dniu 18 grudnia 2017 r. Rada Nadzorcza powierzyła funkcje swoim członkom. Mając na uwadze powyższe, od dnia 14 grudnia 2017 r. (z zastrzeżeniem przydzielenia funkcji z dniem 18 grudnia 2017 r.), Rada Nadzorcza pełni swoją funkcję w składzie:

1. Pan Grzegorz Buczkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
2. Pan Lech Lamenta – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
3. Pan Dominik Bierecki – Sekretarz Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
4. Pan Bogdan Biś – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
5. Pan Paweł Cioch – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
6. Pan Andrzej Gałązkiewicz – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
7. Pan Janusz Ossowski – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,
8. Pan Mirosław Pawełczyk – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej,

9. Pan Zygfryd Schoenhoff – Członek Rady Nadzorczej Kasy Krajowej.

Rozdział 3. Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej.

W okresie sprawozdawczym, Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, jej najwyższy organ, obradowało dwukrotnie: w dniu 27 czerwca 2017 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, które między innymi przyjęło sprawozdanie finansowe Kasy Krajowej za rok 2016 i udzieliło absolutorium członkom Zarządu Kasy Krajowej, zaś w dniu 14 grudnia 2017 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Kasy Krajowej, które przeprowadziło między innymi wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej oraz przyjęło *Kierunki działalności i zasady rozwoju Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej na lata 2018-2019*.

Rozdział 4. Komisja Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej, Sąd Koleżeński.

Ciałem opiniodawczym Zarządu, statuowanym w § 44 ust. 1 Statutu, jest Komisja Funduszu Stabilizacyjnego.

W okresie sprawozdawczym skład Komisji Funduszu Stabilizacyjnego kształtował się następująco:

1. Bogumił Krzyszczak – Przewodniczący Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
2. Ireneusz Więckowski – Wiceprzewodniczący Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
3. Jarosław Kazimierski – Sekretarz Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
4. Krzysztof Kwiatek – Członek Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
5. Marek Bąk – Członek Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
6. Joachim Nowak – Członek Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej,
7. Andrzej Sosnowski – Komisji Funduszu Stabilizacyjnego Kasy Krajowej.

Przy Kasie Krajowej działa także Sąd Koleżeński, który zgodnie z § 48 ust. 1 Statutu, orzeka o zgodności działania kas, osób pełniących funkcje w zarządach, rada nadzorczych i komisjach kredytowych oraz pracowników kas, z *Kodeksem Dobrych Praktyk i Zasad Działania Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych*.

Skład Sądu Koleżeńskiego w okresie sprawozdawczym, do dnia 9 maja 2017 r., w którym to upływała kadencja Sądu, przedstawiał się następująco:

8. Pan Andrzej Skotniczny – Przewodniczący,
9. Pan Kazimierz Kuś – Członek,
10. Pan Tadeusz Michalik – Członek,
11. Pan Henryk Rajchelt – Członek,
12. Pan Henryk Różański – Członek.

Następnie, na podstawie wyborów dokonanych przez Radę Nadzorczą Kasy Krajowej na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2017 r., od dnia 10 maja do końca okresu sprawozdawczego, Sąd Koleżeński obradował w składzie:

13. Pan Henryk Rajchelt – Przewodniczący,
14. Pan Jan Chmielewski – Członek,
15. Pan Kazimierz Kuś – Członek,
16. Pan Henryk Różański – Członek,
17. Pan Andrzej Skotniczny – Członek.

W roku 2017 do Sądu nie wpłynęła żadna skarga.

Dział XV. Zdarzenia istotne, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego.

Ze zdarzeń istotnych, które nastąpiły po zakończeniu roku obrotowego należy przede wszystkim wskazać:

1. komunikat KNF z dnia 18 maja 2018 r. o przejęciu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Rafineria w Gdańsku przez Bank BGŻ BNP Paribas SA. Przejęcie Kasy ma zapewnić pełne bezpieczeństwo środków zgromadzonych w SKOK Rafineria;
2. sprawy sądowe opisane w Dziale XIII;
3. komunikat KNF z posiedzenia z dnia 29 maja 2018 r., wedle którego KNF zdecydował o poszukiwaniu banków gotowych przejąć Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową Piast i Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową Jaworzno;
4. uwolnienie środków na fundusz stabilizacyjny poprzez wcześniejszą spłatę pomocy stabilizacyjnej i rozwiązanie przyrzeczonej pomocy, celem przekazania tych środków na dokonywanie

rekompensat członkom kasy w kwotach odpowiadających posiadanym przez nich udziałów ponadobowiązkowych w jednej z kas.

Dział XVI. Podsumowanie.

Zarząd Kasy Krajowej stwierdza, że cele i zamierzenia Kasy Krajowej w roku 2017 zostały zrealizowane. Wypracowany w roku 2017 wynik finansowy przyczyni się do zwiększenia funduszu stabilizacyjnego. Kasa Krajowa posiada pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań, a prawdopodobieństwo ziszczenia się zagrożeń dla niezakłóconego kontynuowania działalności, wskazanych we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, jest ograniczone i niewielkie.

Członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, Komisji Planowania Strategicznego raz Sądu Koleżeńskiego, członkom Zarządów i Rad Nadzorczych wszystkich spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz pozostałych instytucji Systemu SKOK, a także pracownikom Kasy Krajowej, Zarząd Kasy Krajowej składa szczególne podziękowania za dotychczasową współpracę i wytrwałość.

Rafał Matusiak
Prezes Zarządu

Małgorzata Gatz
Wiceprezes Zarządu

Joanna Mędrzecka
Wiceprezes Zarządu

Zygfryd Schoenhoff
członek Rady Nadzorczej
oddelegowany do pełnienia
funkcji Wiceprezesa Zarządu